Charles Dickens

The Life of Our Lord
Viața Mîntuitorului nostru Iisus Hristos

EDITURA MONDERO

CHARLES DICKENS
(1812—1870)

The Life of Our Lord was written by Charles Dickens in 1849 as a personal gift to his children. The admirers of Dickens will see this work much later.

Viața Mîntuitorului nostru Iisus Hristos a fost scrisă de Charles Dickens în 1849 pentru copiii lui și oferită lor în exclusivitate. Iubitorii operei lui Dickens au cunoscut-o însă mult mai tîrziu.

ISBN 973-9004-02-5

63
2 TL
65 Lei

CHARLES DICKENS

The Life of Our Lord

Viața Mîntuitorului nostru Iisus Hristos

THE LIFE OF OUR LORD

told by

CHARLES DICKENS

to his own children

MONDERO
București, 1990

VIAŢA MÎNTUITORULUI NOSTRU IISUS HRISTOS

povestită copiilor săi de

CHARLES DICKENS

şi tălmăcită pentru copiii noştri de

ANDREI BANTAŞ

MONDERO
Bucureşti, 1990

Cover design ● Coperta: CĂTĂLINA PĂNCULESCU

ION MICLEA: reproductions from Romanian icons on glass ● ● Reproduceri după icoane pe sticlă românești

The many inconsistencies in punctuation, etc., in the present text are in accordance with the original manuscript.

CHARLES DICKENS
The Life of Our Lord
Albatross Verlag G.M.B.H. Hamburg, 1934
Toate drepturile pentru această ediție rezervate Editurii Mondero

ISBN 973-9004-02-5

CONTENTS
CUPRINS

Chapter the first
Capitolul întîi . . . 8

Chapter the second
Copitolul al doilea . . . 14

Chapter the third
Capitolul al treilea . . . 22

Chapter the fourth
Capitolul al patrulea . . . 30

Chapter the fifth
Capitolul al cincilea . . . 38

Chapter the sixth
Capitolul al şaselea . . . 48

Chapter the seventh
Capitolul al şaptelea . . . 56

Chapter the eighth
Capitolul al optulea . . . 70

Chapter the ninth
Capitolul al nouălea . . . 78

Chapter the tenth
Capitolul al zecelea . . . 84

Chapter the eleventh
Capitolul al unsprezecelea . . . 92

CHAPTER THE FIRST

My Dear Children

I am very anxious that you should know something about the History of Jesus Christ. For everybody ought to know about Him. No one ever lived, who was so good, so kind. so gentle, and so sorry for all people who did wrong, or who were in anyway ill or miserable, as He was. And as He is now in Heaven, where we hope to go, and all to meet each other after we are dead. and there be happy always together, you never can think what a good place Heaven is, without knowing who he was, and what he did.

He was born, a long long time ago — nearly Two Thousand years ago — at a place called Bethlehem. His father and mother lived in a City called Nazareth, but they were forced by business to travel to Bethlehem. His father's name was Joseph and His mother's name was Mary. And the town being very full of people, also brought there by business, there was no room for Joseph and Mary in the Inn or in any house; so they went into a Stable to lodge, and in this stable Jesus Christ was born. There was no cradle or anything of that kind there, so Mary laid her pretty little boy in what is called the Manger, which is the place the horses eat out of. And there He fell asleep.

While He was asleep, some Shepherds who were watching sheep in the Fields, saw an Angel from God, all light and beautiful, come moving over the grass

CAPITOLUL ÎNTÎI

Dragii mei copii,

Țin foarte mult să știți și voi cîte ceva despre povestea lui Iisus Hristos. Căci toată lumea trebuie să afle despre El. Nu a trăit niciodată cineva care să fi fost atît de bun, atît de blînd, atît de îngăduitor și atît de îndurerat de soarta tuturor celor care făceau fapte rele, care sufereau de vreo boală sau de alte chinuri, cum a fost El. Și întrucît El sălășluiește acum în ceruri, unde nădăjduim să ajungem cu toții ca să ne întîlnim laolaltă după moarte și să fim de-a pururi fericiți acolo împreună, pentru că nici nu vă puteți închipui ce loc bun și minunat sînt cerurile!

Dacă nu știți cine a fost Iisus și ce a făcut trebuie să vă spun că s-a născut acum foarte multă vreme, aproape două mii de ani, într-un loc care se numea Betleem. Tatăl și mama Lui locuiau într-un oraș numit Nazaret, dar treburile i-au pus să călătorească spre Betleem. Tatăl său se numea Iosif, iar mama lui Maria. Orașul Betleem fiind înțesat de oameni care și aceștia veniseră acolo cu treburi, Iosif și Maria n-au putut să fie găzduiți la nici un han și nici în vreo casă de oameni. Au găsit culcuș doar într-un staul, adică doar într-un grajd de vite, și acolo s-a născut Iisus Hristos. Nu a avut nici leagăn acolo, nici pătuț, așa că Maria și-a așezat pruncul în ceea ce se numește o iesle, adică locul din care mănîncă paie și fîn caii, și acolo a adormit pruncul sfînt.

În timp ce dormea, niște păstori care își păzeau oile la pășunat au văzut un Înger trimis de la Dumnezeu, luminos și frumos cum nu mai văzuseră vreodată, și care se apropia de ei de-a curmezișul izlazului. La început

towards them. At first they were afraid and fell down and hid their faces. But it said, 'There is a Child born to-day in the City of Bethlehem near here, who will grow up to be so good that God will love Him as His own Son, and He will teach Men to love one another, and not to quarrel and hurt one another; and His name will be Jesus Christ; and people will put that name in their prayers, because they will know God loves it, and will know that they should love it, too.' And then the Angel told the Shepherds to go to that Stable, and look at that little Child in the Manger, which they did; and they kneeled down by it in its sleep, and said, 'God bless this Child!'

Now the great place of all that country was Jerusalem — just as London is the great place in England — and at Jerusalem the King lived, whose name was King Herod. Some wise men came one day, from a country a long way off in the East, and said to the King, 'We have seen a Star in the Sky, which teaches us to know that a Child is born in Bethlehem who will live to be a Man whom all people will love.' When King Herod heard this, he was jealous, for he was a wicked man. But he pretended not to be, and said to the wise man, 'Whereabouts is this Child?' And the wise men said, 'We don't know. But we think the Star will show us; for the Star has been moving on before us, all the way here, and is now standing still in the sky.' Then Herod asked them to see if the Star would show them where the Child lived, and ordered them, if they found the Child, to come back to him. So they went out, and the Star went on, over their heads a little way before them,

le-a fost teamă de el și au căzut la pămînt și și-au ascuns fețele. Dar Îngerul le-a spus:

— Astăzi în orașul Betleem din apropiere s-a născut un copil care va crește mare și va ajunge atît de bun încît Dumnezeu îl va iubi ca pe fiul său și copilul îi va învăța pe oameni să se iubească între ei și să nu se certe și să nu rănească ori să jignească pe nimeni. Și numele Lui va fi Iisus Hristos iar oamenii îi vor așeza numele în rugăciunile lor, pentru că ei vor ști că Dumnezeu iubește acest nume și vor ști că și ei trebuie să-l îndrăgească.

Apoi Îngerul le spuse păstorilor să se ducă la staulul acela și să-l privească pe pruncul din iesle, ceea ce ei făcură. Și îngenuncheară lîngă El așa adormit cum era și rostiră vorbe frumoase:

— Dumnezeu să binecuvînteze acest prunc.

Pe atunci, așezarea cea mai mare din țara aceea era Ierusalim — așa cum Londra este cel mai mare oraș din Anglia — și la Ierusalim trăia regele care se numea Irod. Și într-o bună zi, dintr-o țară foarte îndepărtată din răsărit, au venit trei magi, adică înțelepți, și i-au spus regelui:

— Am văzut o stea pe cer care ne dă de știre că la Betleem s-a născut un copil care va ajunge om mare, îndrăgit de toată lumea.

Auzind aceste vorbe, regele Irod fu cuprins de pizmă, căci era om tare rău. Se prefăcu totuși bucuros și întrebă pe magi:

— Dar unde e copilul acesta?

Iar înțelepții îi răspunseră:

— Nu știm, dar credem că ne va arăta steaua, căci steaua asta a mers înaintea noastră tot drumul pînă aici, iar acum s-a oprit în tăriile cerului.

Atunci Irod le ceru să vadă dacă steaua o să le arate unde sălășluiește pruncul și le porunci cu strășnicie să se întoarcă la el dacă îl găsesc. Așadar, magii plecară și steaua porni înaintea lor sus în cer, călăuzindu-i pînă

until it stopped over the house where the Child was. This was very wonderful, but God ordered it to be so.

When the Star stopped, the wise men went in, and saw the Child with Mary, His Mother. They loved Him very much, and gave Him some presents. Then they went away. But they did not go back to King Herod; for they thought he was jealous, though he had not said so. So they went away, by night, back into their own country. And an Angel came. and told Joseph and Mary to take the Child into a country called Egypt, or Herod would kill Him. So they escaped, too, in the night — the father, the Mother, and the Child — and arrived there safely.

But when this cruel Herod found that the wise men did not come back to him, and he could not, therefore, find out where this Child, Jesus Christ, lived, he called his soldiers and captains to him, and told them to go and kill all the children in his dominions that were not more than two years old. The wicked men did so. The mothers of the Children ran up and down the streets with them in their arms, trying to save them, and hide them in caves and cellars, but it was of no use. The soldiers with their swords killed all the children they could find. This dreadful murder was called the Murder of the Innocents. Because the little children were so innocent.

King Herod hoped that Jesus Christ was one of them. But He was not, as you know, for He had escaped safely into Egypt. And he lived there, with His father and Mother, until Bad King Herod died.

*

cînd se opri deasupra casei în care se afla pruncul. Lucrul acesta se dovedi a fi o mare minune, dar așa o hotărîse Cel-de-Sus.

Cînd se opri steaua, cei trei magi intrară și-l văzură pe prunc împreună cu Maria, mama sa. I se închinară cu dragoste adîncă și-i oferiră daruri scumpe. Iar apoi plecară dar nu se întoarseră la regele Irod, căci își dăduseră ei seama că e un om pizmaș, măcar că el nu le spusese nimic. Așadar, se îndepărtară noaptea și se întoarseră pe alt drum spre țara lor.

Dar un Înger veni la Iosif și la Maria și le spuse să ducă pruncul în țara numită Egipt, căci Irod are de gînd să-l omoare. Așadar și ei plecară pe furiș noaptea, — adică tatăl, mama și pruncul — și ajunseră cu bine în țara Egiptului.

Însă cînd acest crud rege Irod văzu că cei trei magi nu s-au mai întors la el, și deci că nu mai poate să descopere unde sălășluiește acest copil, Iisus Hristos, își chemă la el soldații și căpitanii lor și le porunci să meargă și să ucidă toți copiii din regatul lui de la doi ani în jos. Și oamenii aceia răi așa făcură. Mamele copiilor alergau înnebunite pe străzi cu pruncii în brațe încercînd să-i scape și-i ascunseră în pivnițe și în peșteri. Dar toate fură în zadar. Soldații cu paloșele lor uciseră toți copiii pe care îi putuseră găsi. Acest omor cumplit s-a numit „Uciderea pruncilor nevinovați", pentru că, bieții copilași, ce vină puteau să aibă?

Regele Irod trăsese nădejde că printre cei uciși să se afle și Iisus Hristos, dar nu fusese să fie așa, după cum bine știți, căci pruncul scăpase cu bine în Egipt. Și a trăit acolo cu tatăl și mama lui pînă cînd a murit regele cel rău, Irod.

*

CHAPTER THE SECOND

When King Herod was dead, an Angel came to Joseph again, and said he might now go to Jerusalem, and not be afraid for the Child's sake. So Joseph and Mary, and her Son Jesus Christ (who are commonly called The Holy Family) travelled towards Jerusalem; but hearing on the way that King Herod's son was the new King, and fearing that he, too, might want to hurt the Child, they turned out of the way, and went to live in Nazareth. They lived there, until Jesus Christ was twelve years old.

Then Joseph and Mary went to Jerusalem to attend a Religious Feast which used to be held in those days, in the Temple of Jerusalem, which was a great church or cathedral; and they took Jesus Christ with them, and when the Feast was over, they travelled away from Jerusalem, back towards their own home in Nazareth, with a great many of their friends and neighbours. For people used, then, to travel a great many together, for fear of robbers; the roads not being so safe and well guarded as they are now, and travelling being much more difficult altogether, than it now is.

They travelled on, for a whole day, and never knew that Jesus Christ was not with them; for the company being so large, they thought He was somewhere among the people, though they did not see Him. But finding that He was not there, and fearing that He was lost, they turned back to Jerusalem in great anxiety to look for Him. They found Him, sitting in the Temple, talking about the Goodness of God, and how we should all pray to him, with some learned men who were called Doctors. They were not what you understand by the

CAPITOLUL AL DOILEA

După moartea regelui Irod iarăşi se ivi un Înger în faţa lui Iosif şi-i spuse că acum se poate întoarce la Ierusalim că nu mai trebuie să-i fie teamă pentru soarta copilului. Aşadar, Iosif şi cu Maria şi cu fiul lor Iisus Hristos — la toţi trei li se spune de obicei Sfînta Familie — călătoriră spre Ierusalim. Pe drum însă aflînd că noul rege este fiul aceluiaşi Irod şi temîndu-se că poate şi acesta va avea de gînd să-i facă vreun rău copilului, se întoarseră din drum şi se aşezară la Nazaret şi acolo trăiră pînă ce împlini Iisus Hristos vîrsta de doisprezece ani.

Atunci Iosif şi cu Maria merseră la Ierusalim la o mare sărbătoare bisericească ce se ţinea în zilele acelea în templul de la Ierusalim, care era cea mai mare biserică, un fel de catedrală de-a noastră, şi-l luară cu ei şi pe Iisus Hristos. Iar cînd se încheie sărbătorirea călătoriră departe de Ierusalim înapoi spre casa lor din Nazaret, însoţiţi de o mulţime de prieteni şi vecini căci, de, aşa era pe atunci, oamenii umblau mai mulţi laolaltă de teama tîlharilor. Drumurile nu erau ferite de primejdii şi bine păzite cum sînt acum şi călătoria era îndeobşte mult mai grea decît în zilele noastre.

Şi merseră aşa o zi întreagă şi nici nu-şi dădură seama că Iisus Hristos nu mai era cu ei. Căci fiind atît de mulţi oameni laolaltă crezură că şi el se află pe undeva printre ei, măcar că nu-l vedeau. Cînd îşi dădură însă seama că Iisus nu este acolo, temîndu-se că s-a pierdut, se întoarseră în mare grabă şi spaimă să-l caute la Ierusalim. Cînd colo îl găsiră aşezat în templu vorbind despre bunătatea lui Dumnezeu, despre nevoia noastră de a ne ruga Celui-de-Sus. Stătea de vorbă cu nişte oameni învăţaţi care se numeau doctori. Acuma, nu erau

word 'Doctors' now; they did not attend sick people; they were scholars and clever men. And Jesus Christ shewed such knowledge in what He said to them, and in the questions He asked them, that they were all astonished.

He went with Joseph and Mary home to Nazareth, when they had found Him, and lived there until He was thirty or thirty-five years old.

At that time there was a very good man indeed, named John, who was the son of a woman named Elizabeth — the cousin of Mary. And people being wicked, and violent, and killing each other, and not minding their duty towards God, John (to teach them better) went about the country, preaching to them, and entreating them to be better men and women. And because he loved them more than himself, and didn't mind himself when he was doing them good, he was poorly dressed in the skin of a camel, and ate little but some insects called locusts, which he found as he travelled; and wild honey, which the bees left in the Hollow Trees. You never saw a locust, because they belong to that country near Jerusalem, which is a great way off. So do camels, but I think you have seen a camel? At all events they are brought over here, sometimes; and if you would like to see one, I will shew you one.

There was a River, not very far from Jerusalem, called the River Jordan; and in this water, John baptized those people who would come to him, and promise to be better. A great many people went to him in crowds. Jesus Christ went too. But when John saw Him, John said, 'Why should I baptize you, who are

ce înțelegem noi în vremurile noastre prin doctori. Nu-i vindecau pe bolnavi. Le spuneau doctori pentru că erau deștepți și învățați. Iar Iisus Hristos dovedea atîta pricepere și atîtea cunoștințe în ceea ce le spunea și în toate întrebările pe care le punea acestora, încît înțelepții rămaseră de-a dreptul uimiți.

Dar cînd îl găsiră Iosif și Maria se întoarse cu ei la Nazaret unde trăiră pînă Iisus împlini treizeci de ani.

În vremea aceea mai trăia un om foarte de treabă, pe numele lui Ioan, care era fiul unei femei numită Elisabeta, de fapt verișoară cu Maria. Și cum oamenii erau ticăloși și bătăuși și se omorau între ei și nu-și făceau datoria față de Dumnezeu, Ioan ca să-i învețe cu lucruri mai bune umbla prin țară povestindu-le adevărul și rugîndu-se de ei să se facă mai buni și bărbații și femeile. Și pentru că-i iubea pe oameni mai mult decît pe el însuși, și pentru că nici nu-i păsa de el dacă putea să le facă lor bine, era îmbrăcat foarte sărăcăcios, doar cu o blană de cămilă, și nu mînca mai nimic decît doar niște lăcuste pe care le găsea prin călătoriile lui și miere sălbatică pe care o lăsau albinele prin scorburile copacilor. Voi n-ați văzut probabil niciodată o lăcustă, pentru că ele trăiesc în țări cum era aceea de lîngă Ierusalim, foarte departe de aici. Poate nici cămile n-ați văzut, doar — știu și eu? — poate ați văzut. În orice caz uneori mai sînt aduse și pe aici. Dacă vreți să vedeți o cămilă v-o arăt la Grădina Zoologică.

Acum, nu departe de Ierusalim, curgea un rîu căruia i se zicea Iordanul, și în apa acestui rîu Ioan îi boteza pe toți cei ce voiau să vină la el și care făgăduiau că-și vor îndrepta purtările. Mulți, foarte mulți oameni veneau la el, o gloată numeroasă. Se duse la el și Iisus Hristos.

Dar cînd dădu cu ochii de El, Ioan îi spuse:

— Cum să te botez eu pe Tine, care ești cu atît mai

so much better than I!' Jesus Christ made answer, 'Suffer it to be so now.' So John baptized Him. And when He was baptized, the sky opened, and a beautiful bird like a dove came flying down, and the voice of God, speaking up in Heaven, was heard to say, 'This is My beloved Son, in whom I am well pleased!'

Jesus Christ then went into a wild and lonely country called the Wilderness, and stayed there forty days and forty nights, praying that He might be of use to men and women, and teach them to be better, so that after their deaths, they might be happy in Heaven.

When He came out of the Wilderness, He began to cure sick people by only laying His hand upon them; for God had given Him power to heal the sick, and to give sight to the blind, and to do many wonderful and solemn things of which I shall tell you more bye and bye, and which are called '*The Miracles*' of Christ. I wish you would remember that word, because I shall use it again, and I should like you to know that it means something which is very wonderful and which could not be done without God's leave and assistance.

The first Miracle which Jesus Christ did, was at a place called Cana, where He went to a Marriage Feast with Mary His Mother. There was no wine; and Mary told Him so. There were only six stone water pots filled with water. But Jesus turned this water into wine, by only lifting up His hand; and all who were there drank of it.

For God had given Jesus Christ the power to do such wonders; and He did them, that people might know He

vrednic decît mine?

Iar Iisus îi răspunse:

— Așa se cuvine să fie.

Drept care, Ioan îl botează pe Iisus. Și cînd îl botează, cerurile se deschiseră și o pasăre frumoasă ca o turturică se pogorî în zbor și de sus de tot din înaltul cerului se auzi glasul lui Dumnezeu care spuse:

— Acesta este fiul meu preaiubit!

Apoi Iisus Hristos se duse într-o țară sălbatică și singuratică numită pustia și stătu acolo patruzeci de zile și patruzeci de nopți rugîndu-se să fie de folos bărbaților și femeilor de pe lume, să-i poată învăța să fie mai buni, pentru ca după moartea lor să dobîndească și ei fericirea în cer.

Și cînd veni din pustie începu să vindece oamenii doar așezîndu-le mîna pe cap, căci, vedeți voi, Dumnezeu îl înzestrase cu puterea de a-i vindeca pe bolnavi, de a reda vederea orbilor și de a face tot felul de lucruri minunate și mărețe despre care am să vă vorbesc curînd și care se numesc „minunile ori miracolele lui Hristos". Aș vrea să țineți minte cuvîntul ăsta pentru că am să-l folosesc mereu. Și aș vrea să știți ce înseamnă un lucru care e cu adevărat deosebit și minunat și care n-ar putea să fie făcut fără voia și fără ajutorul Celui-de-Sus.

Prima minune pe care o făcu Iisus Hristos se întîmplă într-un loc care se numea Cana, un orășel unde plecase împreună cu mama sa Maria la o nuntă. Întîmplarea făcuse să se termine vinul și Iisus află acest lucru de la mama Lui. Nu mai rămăseseră decît șase chiupuri de piatră pline cu apă. Dar Iisus prefăcu apa asta în vin doar ridicîndu-și mîna dreaptă deasupra lor și toți mesenii de la ospățul de nuntă băură vinul și se minunară cît de bun era.

Într-adevăr, Cel-de-Sus îl înzestrase pe Iisus Hristos cu puterea de a săvîrși asemenea minuni, iar El le făcea

was not a common man, and might believe what He taught them, and also believe that God had sent Him. And many people, hearing this, and hearing that He cured the sick, did begin to believe in Him; and great crowds followed Him in the streets and on the roads, wherever He went.

*

pentru ca lumea să știe că nu e om de rînd și să poată să creadă în învățătura Lui și să mai creadă și că e trimisul lui Dumnezeu. Mulți oameni auzind acest lucru și auzind cum vindecă Iisus bolnavii, începură într-adevăr să creadă în El. Mulțimi mari de oameni se țineau după El pe străzi și pe drumuri oriunde se ducea.

*

CHAPTER THE THIRD

That there might be some good men to go about with him, teaching the people, Jesus Christ chose Twelve poor men to be his companions. These Twelve are called *The apostles* or *Disciples,* and he chose them from among Poor Men in order that the Poor might know always after that — in all years to come — that Heaven was made for them as well as for the rich, and that God makes no difference between those who wear good clothes and those who go barefoot and in rags. The most miserable, the most ugly, deformed, wretched creatures that live, will be bright Angels in Heaven if they are good here on earth. Never forget this, when you are grown up. Never be proud or unkind, my dears, to any poor man, woman or child. If they are bad, think, that they would have been better, if they had had kind friends, and good homes, and had been better taught. So, always try, to make them better by kind persuading words; and always try to teach them and relieve them if you can. And when people speak ill of the Poor and Miserable, think how Jesus Christ went among them and taught them, and thought them worthy of His care. And always pity them yourselves, and think as well of them as you can.

The names of the Twelve apostles were, Simon Peter, Andrew, James the son of Zebedee, John, Philip, Bartholomew, Thomas, Matthew, James the son of Alphaeus, Lebbaeus, Simon, and Judas Iscariot. This

CAPITOLUL AL TREILEA

Pentru ca să aibă cîțiva însoțitori pe drumurile Lui, care să-i învețe pe oameni, Iisus își alese drept ucenici doisprezece săraci. Aceștia ajunseră să fie numiți apostolii sau discipolii lui Iisus și el și-i alese numai din rîndurile sărăcimii, pentru ca și oamenii sărmani să știe întotdeauna că la sfîrșitul sfîrșitului, în anii de mai tîrziu, cerurile sînt făcute pentru ei ca și pentru bogați. De asemenea, aveau să-i învețe că Dumnezeu nu face deosebire între cei care poartă haine frumoase și care umblă desculți și în zdrențe. Cei mai sărmani, cei mai urîți, cei mai schilozi și cei mai nenorociți oameni care trăiesc pe lume vor ajunge îngeri luminoși în ceruri dacă se poartă bine aici pe pămînt. Să nu uitați niciodată lucrul ăsta cînd veți creşte mari. Dragii mei, să nu fiți niciodată trufași sau haini față de un om sărac, nici față de o femeie sărmană ori un copil în zdrențe. Dacă ei sînt cumva răi, gîndiți-vă că poate ar fi fost mai buni dacă ar fi avut niște prieteni cumsecade și case ca lumea și învățătura potrivită. Așadar, încercați întotdeauna să-i faceți să fie mai de treabă spunîndu-le vorbe care să-i facă să fie mai buni, slujindu-vă de vorbe care să le meargă la inimă. Străduiți-vă întotdeauna să-i învățați cîte ceva și să le alinați suferințele dacă puteți. Iar cînd unii îi vorbesc de rău pe cei sărmani și nenorociți gîndiți-vă la Iisus Hristos care s-a dus în mijlocul lor și i-a învățat și i-a socotit vrednici de toată grija și povățuirea Lui și întotdeauna să aveți milă de ei și să vă gîndiți la cei sărmani așa cum vă gîndiți la voi. Acum, numele celor doisprezece Apostoli erau: Simon Petru, Andrei, Iacov fiul lui Zevedeu, Ioan, Filip, Vartolomeu, Toma, Matei, Iacov fiul lui Alfeu, Tadeu, Simon Cananitul și Iuda Iscarioteanul. Acesta din urmă

man afterwards betrayed Jesus Christ, as you will hear bye and bye.

The first four of these, were poor fishermen, who were sitting in their boats by the seaside, mending their nets, when Christ passed by.

He stopped. and went into Simon Peter's boat, and asked him if he had caught many fish. Peter said No; though they had worked all night with their nets, they had caught nothing. Christ said, 'Let down the net again.' They did so; and it was immediately so full of fish, that it required the strength of many men (who came and helped them) to lift it out of the water, and even then it was very hard to do. This was another of the miracles of Jesus Christ.

Jesus then said 'Come with me.' And they followed him directly. And from that time the twelve disciples or apostles were always with him.

As great crowds of people followed him, and wished to be taught. he went up into a Mountain and there preached to them, and gave them, from his own lips, the words of that Prayer, beginning 'Our Father which art in Heaven.' that you say every night. It is called The Lord's Prayer, because it was first said by Jesus Christ, and because he commanded his disciples to pray in those words.

When he was come down from the Mountain. there came to him a man with a dreadful disease called the leprosy. It was common in those times, and those who where ill with it were called lepers. This Leper fell at the feet of Jesus Christ, and said, 'Lord! If thou wilt,

avea mai tîrziu să-l trădeze pe Iisus Hristos, după cum veți afla în curînd. Primii patru dintre aceștia erau niște bieți pescari care ședeau în luntrile lor la malurile mării și-și dregeau năvoadele cînd trecu Iisus pe acolo.

El se opri, se urcă în barca lui Simon Petru și-l întrebă dacă a prins mulți pești. Petru îi răspunse că nu. Măcar că trudiseră toată noaptea cu năvoadele lor, nu prinseseră nimic.

Atunci Hristos spuse:

— Afundați-vă iarăși năvoadele.

Pescarii îl ascultară și de îndată năvodul se umplu atît de tare de pește încît avură nevoie de puterea mai multor oameni, le veniră în ajutor și ceilalți pescari ca să scoată plasa din apă și încă și pentru asta le trebui multă trudă. Iată încă una din minunile înfăptuite de Iisus Hristos.

Apoi Iisus le spuse:

— Veniți cu mine.

Și toți cei patru pescari se luară după el și de atunci cei doisprezece ucenici ori apostoli rămaseră neclintiți lîngă el.

Întrucît marea mulțime de oameni îl urma și dorea să primească învățătura Lui, El se urcă pe un munte și de acolo începu să le predice și de pe buzele Lui ieșiră cuvintele acelei rugăciuni care începe cu „Tatăl nostru carele ești în ceruri...", pe care o spuneți și voi seară de seară. I se zice „Rugăciunea Domnului" pentru că a fost rostită întîi de Iisus Hristos și pentru că El le-a poruncit ucenicilor să se roage cu acele cuvinte.

Dar cînd coborî de pe munte veni la el un om care suferea de o boală cumplită numită lepră. Pe vremea aceea era destul de răspîndită și cei ce o aveau se numeau leproși.

Leprosul acesta căzu la picioarele lui Iisus și spuse:

— Doamne, dacă vrei, Tu mă poți vindeca!

thou canst make me well!' Jesus, always full of compassion, stretched out his hand, and said, 'I will; Be thou well!' And his disease went away, immediately, and he was cured.

Being followed, wherever he went, by great crowds of people, Jesus went with his disciples, into a house to rest. While he was sitting inside, some men brought upon a bed a man who was very ill of what is called the Palsy, so that he trembled all over from head to foot, and could neither stand nor move. But the crowd being all about the door and windows, and they not being able to get near Jesus Christ, these men climbed up to the roof of the house, which was a low one; and through the tiling at the top, let down the bed, with the sick man upon it, into the room where Jesus sat. When he saw him, Jesus, full of pity, said, 'arise; Take up thy bed, and go to thine own home!' And the man rose up and went away quite well; blessing him, and thanking God.

There was a Centurion too, or officer over the soldiers, who came to him, and said, 'Lord! My servant lies at home in my house, very ill.' Jesus Christ made answer, 'I will come and cure him.' But the Centurion said, 'Lord! I am not worthy that Thou shouldst come to my house. Say the word only, and I know he will be cured.' Then Jesus Christ, glad that the Centurion believed in him so truly, said, 'Be it so.' And the

Plin de compătimire ca întotdeauna, Iisus întinse mîna și rosti aceste vorbe:

— Vreau. Însănătoșește-te!

Și boala se făcu pe loc nevăzută și omul se făcu sănătos.

Fiind însoțit oriunde mergea de o întreagă gloată de oameni, Iisus intră cu ucenicii Lui într-o casă spre a se odihni. Cînd ședea acolo înăuntru, niște oameni veniră la El cu un pat în care se afla un om suferind de o boală numită dambla ori paralizie. Tremura săracul din cap pînă-n picioare, dar nu putea nici să umble, nici să se țină drept. Însă mulțimea fiind adunată în jurul ușii și ferestrelor și cum nu putea să ajungă aproape de Iisus Hristos, oamenii aceștia se urcară pe acoperișul casei care nu era prea înaltă și printre olanele acoperișului coborîră patul acela cu bolnavul în el în încăperea în care se afla Iisus. Cînd îl văzu, acesta fu cuprins de milă și spuse:

— Ridică-te! Ia-ți patul tău și umblă și du-te la casa ta!

Și omul se ridică și plecă vindecat pe deplin. Îl binecuvîntă pe Iisus și-i mulțumi lui Dumnezeu.

Mai veni la Iisus și un centurion, adică un ofițer care avea o sută de soldați sub ordinele lui. Acesta îi spuse lui Iisus:

— Doamne! Sluga mea zace acasă la mine bolnavă și trage să moară.

Iisus îi răspunse:

— Voi veni și-l voi vindeca.

Dar centurionul zise:

— Doamne, nu sînt vrednic să vii tocmai Tu în casa mea. Spune doar vorba potrivită și știu bine că el se va vindeca.

Atunci Iisus Hristos, bucurîndu-se că centurionul crede atît de fierbinte în El, spuse:

— Așa să fie!

servant became well, from that moment.

But of all the people who came to him, none were so full of grief and distress, as one man who was a 'Ruler or Magistrate over many people', and he wrung his hands and cried, and said, 'Oh Lord, my daughter — my beautiful, good, innocent little girl, is dead. Oh come to her, come to her, and lay thy blessed hand' upon her, and I know she will revive and come to life again, and make me and her Mother happy. Oh Lord we love her so, we love her so! and she is dead!'

Jesus Christ went out with him, and so did his disciples, and went to his house, where the friends and neighbours were crying in the room where the poor dead little girl lay, and where there was soft music playing; as there used to be, in those days, when people died. Jesus Christ, looking on her sorrowfully, said — to comfort her poor parents — 'She is not dead. She is asleep.' Then he commanded the room to be cleared of the people that were in it, and going to the dead child, took her by the hand, and she rose up quite well, as if she had only been asleep. Oh what a sight it must have been to see her parents clasp her in their arms, and kiss her, and thank God, and Jesus Christ his son, for such great Mercy!

But he was always merciful and tender. And because he did such good, and taught people how to love God and how to hope to go to Heaven after death, he was called *Our Saviour.*

*

Şi într-adevăr, sluga centurionului se vindecă chiar în clipa aceea.

Dar dintre toţi oamenii care veniră la Iisus nici unul nu era atît de mîhnit şi de necăjit ca acela căruia i se spunea Jude, sau stăpîn pe mulţi oameni, care îşi frîngea mîinile şi striga:

— O, Doamne, fiica mea, fetiţa mea frumoasă, bună şi nevinovată a murit! O, vino la ea, vino la ea şi pune-ţi mîna binecuvîntată pe capul ei şi ştiu că se va trezi din somnul cel de moarte şi ne va face fericiţi pe mine şi pe mama ei. O, Doamne, dacă ai şti cît o iubim, cît de adîncă e dragostea noastră pentru ea şi cînd colo, iat-o moartă!

Iisus Hristos plecă împreună cu acest om, şi cu ucenicii Lui. Se duseră la casa omului unde prietenii şi vecinii plîngeau de ţi se rupea inima în încăperea unde zăcea biata fetiţă moartă şi unde se auzea cîntînd o muzică blîndă. Aşa se făcea pe atunci cînd mureau oamenii. Iisus Hristos, privind-o cu tristeţe, le spuse părinţilor ca să-i mîngîie:

— N-a murit, doarme doar.

Şi apoi porunci să iasă toată lumea care se înghesuise în încăperea aceea şi apropiindu-se de fetiţa moartă, o luă de mînă şi ea se sculă sănătoasă de parcă doar ar fi aţipit. O, ce privelişte frumoasă trebuie să fi fost cînd părinţii o strînseră la pieptul lor şi o sărutară şi-i mulţumiră lui Dumnezeu şi lui Iisus Hristos, fiul lui Dumnezeu, pentru asemenea milostenie măreaţă!

Dar Iisus se arăta întotdeauna milostiv şi blînd şi — pentru că făcea atîta bine şi-i învăţa pe oameni cum să-l iubească pe Dumnezeu şi cum să tragă nădejde să ajungă în ceruri după moarte — i s-a spus *Mîntuitorul.*

*

CHAPTER THE FOURTH

There were in that country where Our Saviour performed his Miracles, certain people who were called Pharisees. They were very proud, and believed that no people were good but themselves; and they were all afraid of Jesus Christ, because he taught the people better. So were the Jews, in general. Most of the Inhabitants of that country were Jews.

Our Saviour, walking once in the fields with his Disciples on a Sunday (which the Jews called, and still call, the Sabbath) they gathered some ears of the corn that was growing there, to eat. This, the Pharisees said, was wrong; and in the same way, when Our Saviour went into one of their churches — they were called Synagogues — and looked compassionately on a poor man who had his hand all withered and wasted away, these Pharisees said, 'Is it right to cure people on a Sunday?' Our Saviour answered them by saying, 'If any of you had a sheep, and it fell into a pit, would you not take it out, even though it happened on a Sunday? And how much better is a man than a sheep?' Then he said to the poor man, 'Stretch out thine hand!' And it was cured immediately, and was smooth and useful like the other. So Jesus Christ told them, 'You may always do good, no matter what the day is.'

There was a city called Nain into which Our Saviour went, soon after this, followed by great numbers of

CAPITOLUL AL PATRULEA

În țara aceea unde Mîntuitorul nostru își săvîrșea minunile erau niște oameni cărora li se spunea farisei. Erau foarte trufași de felul lor și credeau că nimeni nu e mai vrednic decît ei. Dar tot se temeau de Iisus Hristos pentru că-i învăța pe oameni lucruri mai bune decît puteau ei să facă. Cei mai mulți erau evrei. Mai toți locuitorii din țara aceea erau evrei.

Trecînd odată Mîntuitorul nostru, împreună cu ucenicii peste un cîmp, într-o duminică, pe care evreii o numeau pe atunci, și încă și azi, Sabatul, adică ziua de odihnă, strînseră cîteva spice de grîu, ce creșteau acolo, ca să mănînce, dar fariseii ziseră că ăsta este un rău, și tot așa cînd Mîntuitorul nostru intră în una din bisericile lor, cărora li se zicea sinagogi, și privi cu milă și înduioșare un biet om căruia i se ofilise și i se zbîrcise mîna, fariseii îi spuseră:

— Dar oare este drept să vindeci oameni în ziua de Sabat?

Mîntuitorul le răspunse astfel:

— Dacă vreunul din voi ar avea o oaie și ar cădea într-o groapă nu v-ați duce s-o scoateți de acolo chiar dacă asta se întîmpla într-o zi de odihnă? Și cu cît mai mult prețuiește un om decît o oaie?

Iar apoi îi zise sărmanului bolnav:

— Întinde mîna!

Și îndată mîna se vindecă. Nu numai că pielea se netezi, dar omul putu să se slujească de ea la fel ca și de cealaltă.

Așadar, Iisus le spuse:

— Puteți face binele întotdeauna, în orice zi.

Era și un oraș numit Nain, în care intră Mîntuitorul nostru curînd după aceea urmat de un sobor de oameni,

people, and especially by those who had sick relations, or friends, or children. For they brought sick people out into the streets and roads through which he passed, and cried out to him to touch them, and when he did, they became well. Going on, in the midst of this crowd, and near the Gate of the city, He met a funeral. It was the funeral of a young man, who was carried on what is called a Bier, which was open, as the custom was in that country, and is now in many parts of Italy. His poor mother followed the Bier, and wept very much, for she had no other child. When Our Saviour saw her, he was touched to the heart to see her so sorry, and said, 'Weep not!' Then, the bearers of the Bier standing still, he walked up to it, and touched it with his hand, and said, 'Young Man! Arise!' The dead man, coming to life again at the sound of The Saviour's voice. rose up and began to speak. And Jesus Christ, leaving him with his Mother — ah how happy they both were — went away.

By this time the crowd was so very great that Jesus Christ went down to the waterside, to go in a boat, to a more retired place. And in the boat, He fell asleep, while his Disciples were sitting on the deck. While he was still sleeping, a violent storm arose, so that the waves washed over the boat, and the howling wind so rocked and shook it, that they thought it would sink. In their fright the disciples awoke Our Saviour, and said, 'Lord! Save us, or we are lost!' He stood up, and raising his arm, said to the rolling Sea and to the

mai ales de cei care aveau rude, prieteni sau copii bolnavi. Căci acum se deprinseseră să-i aducă pe bolnavi pe străzi și pe drumuri pe care trecea El și-i strigau rugîndu-l să se atingă de acești bolnavi, și într-adevăr, nici nu-i atingea bine că bolnavii se însănătoșeau. Mergînd mai departe prin mijlocul acestei mulțimi și ajungînd la poarta cetății, Iisus fu întîmpinat de un alai de înmormîntare. Îl îngropau pe un tînăr purtat pe o năsălie, adică un fel de pat deschis, așa cum era obiceiul în țara aceea, și mai e și în zilele noastre în multe părți ale lumii. Biata lui mamă venea în urma năsăliei și plîngea de ți se rupea inima, că alt copil nu mai avea. Cînd dădu cu ochii de ea, Mîntuitorul nostru simți un junghi în inimă văzînd-o atît de mîhnită și-i spuse:

— Nu mai plînge!

Și atunci cei ce purtau năsălia se opriră, Iisus se apropie de ea, o atinse cu mîna și spuse:

— Tinere, ridică-te!

Și mortul, înviind la sunetul glasului Mîntuitorului, se ridică de pe năsălie și începu să vorbească. Iar Iisus Hristos se îndepărtă lăsîndu-l pe tînăr împreună cu mama lui... și vai ce bucurie se putu citi pe fețele acestora.

Între timp se strînseseră atîția oameni încît Iisus Hristos se duse la malul mării și se urcă pe o corabie ca să fie mai liniștit să poată cugeta. Iar acolo pe corabie aținpi în timp ce pe puntea ei vegheau ucenicii. Pe cînd dormea El adînc, se stîrni o furtună cumplită încît valurile spălau puntea corăbiei, iar vîntul suiera și urla atît de tare zgîlțîind-o și legănînd-o încît se temeau că o să se scufunde. În spaima lor ucenicii îl treziră pe Mîntuitor și-i spuseră:

— O, Doamne! Mîntuiește-ne căci altfel sîntem pierduți!

Iisus se sculă și ridicîndu-și brațele vorbi mării

whistling wind, 'Peace! Be still!' And immediately it was calm and pleasant weather, and the boat went safely on, through the smooth waters.

When they came to the other side of the water they had to pass a wild and lonely burying-ground that was outside the city to which they were going. All burying-grounds were outside cities in those times. In this place there was a dreadful madman who lived among the tombs, and howled all day and night, so that it made travellers afraid, to hear him. They had tried to chain him, but he broke his chains, he was so strong; and he would throw himself on the sharp stones, and cut himself in the most dreadful manner: crying and howling all the while: when this wretched man saw Jesus Christ, a long way off, he cried out, 'It is the son of God! Oh son of God! do not torment me!' Jesus, coming near him, perceived that he was torn by an Evil Spirit, and cast the madness out of him, and into a herd of swine (or pigs, who were feeding close by, and who directly ran headlong down a steep place leading into the sea and were dashed to pieces.

Now Herod, the son of that cruel King who murdered the Innocents, reigning over the people there, and hearing that Jesus Christ was doing these wonders, and was giving sight to the blind and causing the deaf to hear, and the dumb to speak, and the lame to walk, and that he was followed by multitudes and multitudes of people — Herod, hearing this, said, 'This man is a companion and friend of John the Baptist.' John was the good man, you recollect, who wore a garment made

înfuriate și vîntului năpraznic:

— Pace! Potoliți-vă!

Și deodată marea se liniști, se făcu vreme frumoasă și corabia înaintă mai departe fără primejdie pe apele ca oglinda.

Cînd ajunseră la malul celălalt trebuiră să treacă pe lîngă un cimitir pustiu, sălbatic, aflat în afara zidurilor orașului în care mergeau. Pe vremea aceea toate cimitirele erau dincolo de zidurile cetăților. În ținutul acesta era un nebun înspăimîntător care sălășluia printre morminte și urla zi și noapte încît călătorilor care-l auzeau li se făcea părul măciucă. Încercaseră să-l țină în lanțuri dar el le sfărîma — atît de voinic era. El se arunca pe stînci ascuțite și s-a tăiat cumplit. Țopăia și urla tot timpul. Ei bine, cînd nefericitul acesta dădu cu ochii de Iisus Hristos, zărindu-l din depărtare strigă:

— Ești Fiul lui Dumnezeu! O, Fiul lui Dumnezeu, să nu mă chinuiești!

Apropiindu-se de el, Iisus văzu că este chinuit și sfîșiat de un duh rău, așa că izgoni nebunia din trupul omului și o aruncă spre o turmă de porci care rîmau pe acolo prin apropiere și aceștia porniră într-o goană nebună de parcă-i lovise strechea, coborîră un povîrniș înspre mare și se zdrobiră de stînci.

Acum, Irod, noul rege — fiul regelui crud care-i ucisese pe pruncii nevinovați — domnind în țară și auzind că Iisus Hristos săvîrșește aceste minuni și redă vederea orbilor și auzul surzilor și-i face pe muți să vorbească și pe șchiopi sau paralizați să umble și că este urmat de o mulțime nemăsurată de oameni, auzind despre toate acestea, Irod spuse:

— Omul acesta trebuie să fie tovarăș și prieten cu Ioan Botezătorul.

Ioan, vă aduceți aminte, era omul acela de treabă

of camel's hair, and ate wild honey. Herod had taken him prisoner, because he taught and preached to the people; and had him then locked up, in the prisons of his Palace.

While Herod was in this angry humour with John, his birthday came; and his daughter, Herodias, who was a fine dancer, danced before him, to please him. She pleased him so much that he swore an oath he would give her whatever she would ask him for. 'Then,' said she, 'father, give me the head of John the Baptist in a charger.' For she hated John, and was a wicked, cruel woman.

The King was sorry, for though he had John prisoner, he did not wish to kill him; but having sworn that he would give her what she asked for, he sent some soldiers down into the prison, with directions to cut off the head of John the Baptist, and give it to Herodias. This they did, and took it to her, as she had said, in a charger, which was a kind of dish. When Jesus Christ heard from the apostles of this cruel deed, he left that city, and went with them (after they had privately buried John's body in the night) to another place.

*

care purta o piele de cămilă pe el și mînca miere sălbatică. Irod îl prinsese și-l aruncase în temniță tocmai pentru că-i învăța pe oameni și le predica bunătatea. Îl pusese sub pază strașnică într-un puț de piatră din palatul lui.

În vreme ce Irod era astfel mîniat pe Ioan, veni ziua de naștere a regelui și fiica lui vitregă, Salomeea, care știa să dănțuiască foarte frumos, dansă pentru el ca să-i facă plăcere. Atît de tare îl încîntă cu iscusința ei încît îi jură că o să-i dea orice o să-i ceară ea.

— Atunci, spuse ea, dă-mi te rog, tată, capul lui Ioan Botezătorul pe o tavă.

Căci ea îl ura pe Ioan fiind o femeie rea și haină.

Regelui îi păru rău căci deși îl prinsese pe Ioan și-l întemnițase nu voia să-l ucidă. Însă, cum făcuse jurămîntul că o să-i dea orice o să-i ceară ea, trimise cîțiva ostași în adîncul temniței cu porunca de a-i reteza capul lui Ioan Botezătorul și de a i-l da Salomeei. Și așa făcură ostașii și-i duseră Salomeei capul lui Ioan, după cum ceruse ea, pe o tavă, un fel de blid mai mare. Cînd Iisus Hristos auzi de la ucenici de această faptă sălbatică părăsi orașul acela și merse împreună cu ei în altă parte după ce mai întîi îngropaseră peste noapte, în taină, trupul lui Ioan.

*

CHAPTER THE FIFTH

One of the Pharisees begged Our Saviour to go into his house, and eat with him. And while Our Saviour sat eating at the table, there crept into the room a woman, of that city, who had led a bad and sinful life, and was ashamed that the Son of God should see her; and yet she trusted so much to his goodness and his compassion for all, who having done wrong were truly sorry for it in their hearts, that, by little and little, she went behind the seat on which he sat, and dropped down at his feet, and wetted them with her sorrowful tears; then she kissed them and dried them on her long hair, and rubbed them with some sweet-smelling ointment she had brought with her in a box. Her name was Mary Magdalene.

When the Pharisee saw that Jesus permitted this woman to touch Him, he said within himself that Jesus did not know how wicked she had been. But Jesus Christ, who knew his thoughts, said to him 'Simon,' — for that was his name — 'if a man had debtors, one of whom owed him five hundred pence, and one of whom owed him only fifty pence, and he forgave them both their debts, which of those two debtors do you think would love him most?' Simon answered, 'I suppose that one whom he forgave most.' Jesus told him he was right, and said, 'As God forgives this woman so much sin, she will love Him, I hope, the more.' And he said to her, 'God forgives you!' The company who were present wondered that Jesus Christ had power to forgive sins, but God had given it to Him. And the

CAPITOLUL AL CINCILEA

Unul dintre farisei îl rugă pe Mîntuitorul nostru să vină în casa lui și să ia masa cu el. Și în timp ce Mîntuitorul ședea la masă se strecură în încăpere o femeie din orașul acela care trăise în păcat și ticăloșie și acum se rușina ca Fiul lui Dumnezeu s-o vadă. Totuși atît de mult se încredea ea în bunătatea Lui și în compătimirea cu care îi privea pe toți oamenii dacă se căiau cu adevărat de faptele lor, încît încetul cu încetul se apropie de scaunul pe care ședea Mîntuitorul, îi căzu la picioare și i le udă cu lacrimi de pocăință. Îi sărută picioarele și i le uscă ștergîndu-i-le cu părul ei lung și apoi le unse cu mirodenii frumos mirositoare pe care le adusese într-o cutiuță. Numele acestei femei era Maria Magdalena.

Cînd fariseul văzu că Iisus i-a îngăduit acestei femei să-l atingă își spuse în sinea lui că Iisus nu știe cît de ticăloasă a fost. Dar Iisus Hristos care îi ghici gîndurile, îi spuse:

— Simion — căci așa se numea omul — dacă unui om îi datorează bani mai mulți alții, să zicem că unul îi datora cinci sute, iar altul numai cincizeci și el le iartă la amîndoi datoriile, care dintre acești datornici crezi tu că l-ar iubi mai mult?

Simion îi răspunse:

— Eu cred că cel căruia i-a iertat mai mult.

Iisus îi dădu dreptate și adăugă:

— După cum Dumnezeu îi iartă acestei femei atîtea păcate și ea o să-l iubească mai mult, nădăjduiesc eu.

Iar femeii îi zise:

— Dumnezeu te iartă!

Cei de față se minunară că Iisus Hristos avea puterea de a ierta păcate, însă cu asta îl înzestrase Dumnezeu.

woman thanking Him for all his mercy, went away.

We learn from this, that we must always forgive those who have done us any harm, when they come to us and say they are truly sorry for it. Even if they do not come and say so, we must still forgive them, and never hate them or be unkind to them, if we would hope that God will forgive us.

After this, there was a great feast of the Jews, and Jesus Christ went to Jerusalem. There was, near the sheep market in that place, a pool, or pond, called Bethesda, having five gates to it; and at the time of the year when that feast took place great numbers of sick people and cripples went to this pool to bathe in it: believing that an angel came and stirred the water, and that whoever went in first after the angel had done so, was cured of any illness he or she had, whatever it might be. Among these poor persons, was one man who had been ill, thirty eight years; and he told Jesus Christ (who took pity on him when he saw him lying on his bed alone, with no one to help him) that he never could be dipped in the pool, because he was so weak and ill that he could not move to get there. Our Saviour said to him, 'take up thy bed and go away.' And he went away quite well.

Many Jews saw this; and when they saw it, they hated Jesus Christ the more: knowing that the people, being taught and cured by him, would not believe their Priests, who told the people what was not true, and deceived them. So they said to one another that Jesus Christ should be killed, because he cured people on the Sabbath Day (which was against their strict law) and because he called himself the Son of God. And they

Iar femeia, mulțumind pentru îndurarea lui, plecă.

Învățăm din aceasta că trebuie întotdeauna să-i iertăm pe cei care ne-au făcut vreun rău dacă vin la noi și spun că le pare cu adevărat rău de ce au făcut. Și chiar dacă nu vin să ne spună acest lucru totuși trebuie să-i iertăm și niciodată nu trebuie să ne purtăm urît cu ei dacă vrem să tragem nădejde ca și Dumnezeu să ne ierte pe noi.

După aceea urmă o mare sărbătoare a evreilor și Iisus Hristos se duse la Ierusalim. Aproape de oborul de oi din orașul acela se afla un iaz sau o baltă numită Betesda, care era înconjurată de un gard cu cinci porți și în acea vreme a anului în care se apropia sărbătoarea foarte mulți bolnavi și infirmi veneau la acest iaz ca să se scalde crezînd că un înger va veni să tulbure apa și că oricine intră în ea curînd după aceea o să se vindece de orice boală. Printre acești sărmani se afla și un om care era bolnav de treizeci de ani și el îi spuse lui Iisus Hristos, — care se milostivi de el văzîndu-l cum zace singur pe un pat fără să-l ajute nimeni —, îi spuse că n-o să poată niciodată să se scalde în iaz pentru că e atît de slab și de bolnav că nu putea ajunge pînă acolo. Mîntuitorul îi spuse:

— Ia-ți patul tău și umblă! Și omul plecă de acolo pe deplin însănătoșit.

Erau de față mulți evrei și cînd văzură această faptă ura lor împotriva lui Iisus Hristos se înteți. Își dădeau seama că oamenii pe care-i învăța și-i vindeca n-o să mai aibă încredere în preoții lor care le spuneau oamenilor tot felul de minciuni și-i păcăleau. Așadar, începură să vorbească între ei că Iisus Hristos ar trebui ucis pentru că-i vindecă pe oameni tocmai în ziua de Sabat. Or, legea poruncea ca aceea să fie zi de odihnă, să nu se facă nimic. Și-i mai aduceau și învinuirea că-și spune Fiul lui Dumnezeu. Atunci ei încercară să-i ridice

tried to raise enemies against him, and to get the crowd in the streets to murder Him.

But the crowd followed Him whereever he went, blessing him, and praying to be taught and cured; for they knew He did nothing but Good. Jesus going with his disciples over a sea, called the Sea of Tiberias, and sitting with them on a hill-side, saw great numbers of these poor people waiting below, and said to the apostle Philip, 'Where shall we buy bread, that they may eat and be refreshed, after their long journey?' Philip answered, 'Lord, two hundred pennyworth of bread would not be enough for so many people, and we have none.' 'We have only,' said another apostle — Andrew, Simon Peter's brother — 'five small barley loaves, and two little fish, belonging to a lad who is among us. What are they among so many!' Jesus Christ said, 'Let them all sit down!' They did; there being a great deal of grass in that place. When they were all seated, Jesus took the bread, and looked up to Heaven, and blessed it, and broke it, and handed it in pieces to the apostles, who handed it to the people. And of those five little loaves, and two fish, five thousand men, besides women and children ate, and had enough; and when they were all satisfied, there were gathered up twelve baskets full of what was left. This was another of the Miracles of Jesus Christ.

Our Saviour then sent his disciples away in a boat, across the water, and said he would follow them

pe dușmani împotriva Lui și să stîrnească mulțimea de pe stradă să-l ucidă.

Însă mulțimea îl urma peste tot unde umbla El, binecuvîntîndu-l și rugîndu-se de El să-i învețe și să-i vindece pentru că ei știau că El nu face altceva decît binele.

Mergînd într-o zi Iisus cu ucenicii Lui peste o mare, — de fapt lacul Tiberiada —, și așezîndu-se apoi cu ei pe o coastă de deal, văzu Iisus o mulțime dintre acești sărmani așteptîndu-l la poalele dealului. Așa că-i spuse ucenicului Filip:

— De unde să cumpărăm pîine ca acești oameni să poată mînca și să se întremeze după lunga lor călătorie?

Iar Filip îi răspunse:

— Doamne, nici de-am lua pîine de două sute de gologani și tot n-ar ajunge pentru toți oamenii, iar noi n-avem bani.

Un alt ucenic, Andrei, adică fratele lui Simon Petru, zise:

— Avem doar cinci pîini mici de orz și vreo doi pești ai unui băiat care este printre noi, dar cum poate să ajungă asta pentru toți oamenii?

Iar Iisus Hristos spuse:

— Să se așeze cu toții.

Și oamenii așa făcură, pentru că era iarba frumoasă în locul acela. După ce se așezară cu toții Iisus luă pîinile și înălțîndu-și ochii spre cer le binecuvîntă și le dădu bucățele-bucățele ucenicilor, care le înmînară oamenilor. Și din aceste cinci pîinici și cu cei doi pești, cinci mii de oameni cu nevestele și copiii lor mîncară și se săturară, și cînd se îndestulară cu toții tot mai rămaseră douăsprezece coșuri de firimituri. Și aceasta e una dintre minunile lui Iisus Hristos.

Mîntuitorul își trimise apoi ucenicii cu o barcă de partea cealaltă a apei și zise că o să vină îndată în urma

presently, when he had dismissed the people. The people being gone, he remained by himself to pray; so that the night came on, and the disciples were still rowing on the water in their boat, wondering when Christ would come. Late in the night, when the wind was against them and the waves were running high, they saw Him coming walking towards them on the water, as if it were dry land. When they saw this, they were terrified, and cried out, but Jesus said, 'It is I, Be not afraid!' Peter, taking courage, said, 'Lord, if it be thou, tell me to come to thee upon the water,' Jesus Christ said, 'Come!' Peter then walked towards Him, but seeing the angry waves and hearing the wind roar, he was frightened and began to sink, and would have done so, but that Jesus took him by the hand, and led him into the boat. Then, in a moment, the wind went down; and the disciples said to one another, 'It is true! He is the Son of God!'

Jesus did many more miracles after this happened and cured the sick in great numbers: making the lame walk, and the dumb speak, and the blind see. And being again surrounded by a great crowd who were faint and hungry, and had been with him for three days eating little, he took from his disciples seven loaves and a few fish, and again divided them among the people who were four thousand in number. They all ate, and had enough; and of what was left, there were gathered up seven baskets full.

He now divided the disciples, and sent them into many towns and villages, teaching the people, and giving them power to cure, in the name of God, all those who were ill. And at this time He began to tell them (for he knew what would happen) that he must one day go back to Jerusalem where he would suffer a great deal, and where he would certainly be put to

lor după ce va trimite lumea acasă. Cînd miile acelea de oameni plecară, rămase singur să se roage. Dar se lăsă întunericul și ucenicii tot mai vîsleau în barca lor întrebîndu-se cînd o să vină Iisus. Tîrziu în noapte, cînd vîntul le era potrivnic și valurile se ridicau tot mai înalte deodată îl văzură pe Iisus mergînd către ei peste apă de parcă ar fi fost uscat. La vederea acestui lucru se înspăimîntară și strigară, dar Iisus le spuse:

— Eu sînt, nu vă fie teamă!

Prinzînd inimă, Petru zise:

— Doamne, dacă Tu ești atunci spune-mi să vin la Tine peste apă.

Iisus Hristos îi spuse:

— Vino!

Și Petru merse către Iisus dar văzînd valurile furioase și auzind urletul vîntului se sperie și începu să se înece și chiar așa s-ar fi întîmplat dacă Iisus nu l-ar fi prins de mînă și nu l-ar fi condus către barcă. Apoi într-o clipă vîntul se domoli și ucenicii începură să vorbească între ei:

— E adevărat, este Fiul lui Dumnezeu.

Iisus mai făcu multe minuni după această întîmplare și vindecă nenumărați bolnavi. Îi făcu pe șchiopi să umble, pe muți să vorbească și pe orbi să vadă. Fiind din nou înconjurat de o mare mulțime slăbită și înfometată și care îl urma de trei zile mîncînd te miri ce, El luă de la ucenicii lui șapte pîini și cîțiva pești și iarăși îi împărți între oameni care erau patru mii la număr. Mîncară cu toții și se îndestulară și din ceea ce rămase se adunară șapte coșuri pline.

Acum Iisus își împărți ucenicii și-i trimise în multe orașe și sate să-i învețe pe oameni și-i înzestră și cu puterea de a vindeca oamenii în numele lui Dumnezeu. Și în vreme ce începu să le spună (căci știa el ce-o să se întîmple) că într-o bună zi trebuie să se întoarcă la

Death. But he said to them that on the third day after he was dead, he would rise from the grave, and ascend to Heaven, where he would sit at the right hand of God, beseeching God's pardon to sinners.

*

Ierusalim unde o să pătimească foarte rău şi unde fără doar şi poate o să fie dat morţii, dar le mai spuse că în a treia zi după moarte o să se ridice din mormînt şi o să se înalţe la cer unde o să se aşeze de-a dreapta Tatălui rugîndu-l pe Dumnezeu să-i ierte pe păcătoşi.

*

CHAPTER THE SIXTH

Six days after the last Miracle of the loaves and fish, Jesus Christ went up into a high mountain, with only three of the Disciples — Peter, James and John. And while he was speaking to them there, suddenly His face began to shine as if it were the Sun, and the robes he wore, which were white, glistened and shone like sparkling silver, and he stood before them like an angel. A bright cloud overshadowed them at the same time; and a voice, speaking from the cloud, was heard to say, 'This is my beloved Son, in whom I am well pleased. Hear ye him!' At which the three disciples fell on their knees and covered their faces: being afraid.

This is called the Transfiguration of Our Saviour.

When they were come down from this mountain and were among the people again, a man knelt at the feet of Jesus Christ, and said, 'Lord have mercy on my son, for he is mad and cannot help himself, and sometimes falls into the fire, and sometimes into the water, and covers himself with scars and sores. Some of Thy Disciples have tried to cure him, but could not.' Our Saviour cured the child immediately; and turning to his disciples told them they had not been able to cure him themselves, because they did not believe in Him so truly as He had hoped.

The Disciples asked him, 'Master, who is greatest in the Kingdom of Heaven?' Jesus called a little child to him, and took him is His arms, and stood him among them, and answered, 'A child like this. I say unto you that none but those who are as humble as little children shall enter into Heaven. Whosoever shall receive one

CAPITOLUL AL ŞASELEA

La şase zile după această ultimă minune cu înmulţirea pîinilor şi peştilor, Iisus Hristos urcă pe un munte numai cu trei dintre ucenicii lui — Petre, Iacov şi Ioan —, şi în timp ce le vorbea El acolo, deodată faţa începu să-i strălucească de parcă ar fi fost soarele însuşi şi veşmintele Lui care erau albe scînteiau şi străluceau ca argintul strălucitor, iar El li se păru a fi un Înger. Totodată deasupra lor era un nor luminat puternic şi se auzi un glas care vorbea din nori:

— Acesta este Fiul meu preaiubit. Daţi-i ascultare!

La care cei trei ucenici căzură în genunchi şi-şi acoperiră faţa cu mîinile de teamă.

Această întîmplare se numeşte „Schimbarea la faţă".

După ce coborîră de pe munte şi se amestecară iarăşi printre oameni, unul dintre aceştia îngenunche la picioarele lui Iisus şi spuse:

— Domnul să se îndure de fiul meu căci e nebun şi nu se poate vindeca. Şi uneori cade în foc, alteori cade în apă şi-şi umple trupul de tăieturi şi zgîrieturi. Unul dintre ucenicii Tăi a încercat să-l vindece dar nu a izbutit.

Mîntuitorul nostru îl vindecă imediat pe copil şi întorcîndu-se către ucenici le spuse că ei nu putuseră să-l vindece pentru că nu credeau în el Mîntuitorul aşa de mult cum nădăjduia El.

Ucenicii îl întrebară:

— Stăpîne, cine este cel mai mare împărat al cerurilor?

Iisus chemă lîngă el un copilaş, îl luă în braţe şi arătîndu-l celor din jur le spuse:

— Un copil ca acesta. Adevăr zic vouă că nimeni alţii decît cei care sînt la fel de blînzi ca nişte copilaşi n-o să pătrundă în ceruri. Oricine va primi în numele

such little child in my name, receiveth me. But whosoever hurts one of them, it were better for him that he had a millstone tied about his neck, and were drowned in the depths of the sea. The angels are all children.' Our Saviour loved the child and loved all children. Yes, and all the world. No one ever loved all people so well and so truly as He did.

Peter asked Him, 'Lord, how often shall I forgive any one who offends me? Seven times?' Our Saviour answered, 'Seventy times seven times, and more than that. For how can you hope that God will forgive you, when you do wrong, unless you forgive all other people!'

And he told his disciples this story. He said, there was once a Servant who owed his Master a great deal of money, and could not pay it. At which the Master, being very angry, was going to have this Servant sold for a slave. But the servant kneeling down and begging his Master's pardon with great sorrow, the Master forgave him. Now this same servant had a fellow-servant who owed him a hundred pence, and instead of being kind and forgiving to this poor man, as his master had been to him, he put him in prison for the debt. His master, hearing of it, went to him, and said, 'Oh wicked Servant, I forgave you, why did you not forgive your fellow servant!' And because he had not done so, his master turned him away with great misery. 'So,' said Our Saviour; 'how can you expect God to forgive you, if you do not forgive others!' This is the meaning of that part of the Lord's prayer, where we say 'forgive us our trespasses' — that word means faults — 'as we forgive them that trespass against us.'

meu un asemenea copil mă primește pe mine, dar oricine va face vreunuia din ei vreun rău mai bine să-și atîrne de gît o piatră de moară și să se înece în adîncurile mării. Toți îngerii sînt copii.

Mîntuitorul iubea pe toți copiii. Da, și întreaga lume. Nimeni nu i-a iubit mai mult pe toți oamenii decît Mîntuitorul.

Petru îl întrebă:

— Doamne, de cîte ori trebuie să-l iert pe cel care greșește față de mine? De șapte ori?

Mîntuitorul răspunse:

— De șaptezeci de ori cîte șapte și chiar și mai mult. Căci cum poți trage nădejde ca Dumnezeu să te ierte pe tine cînd greșești, dacă nu-i ierți tu pe toți ceilalți?

Și Iisus le spuse ucenicilor lui următoarea poveste:

Era odată un slujitor care-i datora mulți bani stăpînului său dar nu putea să-i plătească. Drept care stăpînul înfuriindu-se rău vroia să-l vîndă pe slujitor ca sclav. Dar slujitorul îngenunche și cerîndu-i cu multă tristețe iertare stăpînului, acesta îl iertă. Numai că slujitorul ăsta avea un tovarăș de muncă, tot slugă, care-i datora o sută de gologani și în loc să fie blînd și iertător cu acest om, așa cum fusese stăpînul lui cu el, omul îl aruncă în închisoare pentru neplata datoriei. Ajungînd aceste vorbe la stăpînul lui, acesta îi spuse:

— Vai, slugă ticăloasă ce ești! Eu te-am iertat, tu de ce nu l-ai iertat pe un slujitor ca tine?

Și supărat foarte, pentru că nu făcuse acest lucru, stăpînul îl dădu afară.

— Tocmai de aceea — spuse Mîntuitorul — cum vă puteți aștepta ca Dumnezeu să vă ierte pe voi dacă voi nu-i iertați pe alții?

Acesta este tîlcul celeilalte părți din rugăciunea „Tatăl nostru", în care noi spunem „Și iartă-ne nouă greșelile noastre așa cum iertăm și noi greșiților noștri".

And he told them another story, and said, 'There was a certain Farmer once, who had a Vineyard, and he went out early in the morning, and agreed with some labourers to work there all day, for a Penny. And bye and bye when it was later, he went out again and engaged some more labourers on the same terms; and bye and bye went out again; and so on, several times, until the afternoon. When the day was over, and they all came to be paid, those who had worked since morning complained that those who had not begun to work until late in the day had the same money as themselves, and they said it was not fair. But the master said, 'Friend, I agreed with you for a Penny; and is it less money to you, because I give the same money to another man?'

Our Saviour meant to teach them by this, that people who have done good all their lives long, will go to Heaven after they are dead. But that people who have been wicked, because of their being miserable, or not having parents and friends to take care of them when young and who are truly sorry for it, however late in their lives, and pray God to forgive them, will be forgiven and will go to Heaven too. He taught His disciples in these stories, because he knew the people liked to hear them, and would remember what He said better, if he said it in that way. They are called Parables — *The Parables of our Saviour;* and I wish you to remember that word, as I shall soon have some more of these Parables to tell you about.

The people listened to all that our Saviour said, but were not agreed among themselves about Him. The Pharisees and Jews had spoken to some of them against Him, and some of them were inclined to do Him harm and even to murder Him. But they were afraid, as yet, to do Him any harm, because of His goodness, and His looking so divine and grand — although he was very

Și le spuse o altă poveste cam așa:

„A fost odată un podgorean care avea o vie și dis-de-dimineață ieșea și se învoia cu muncitorii să lucreze toată ziua pentru un gologan. Și curînd iarăși se duse și mai tocmi alți muncitori tot așa. Și curînd se duse încă o dată. Și iarăși și iarăși și iarăși pînă după amiază. Cînd se sfîrșea ziua și toți trebuiau să fie plătiți, cei care munciseră de dimineață se plînseră că cei care nu începuseră lucrul decît mai tîrziu erau plătiți la fel. Ei spuneau că e o nedreptate, dar stăpînul le spuse:

— Prietene, m-am învoit cu tine pentru un gologan și ce, înseamnă că acesta se împuținează, dacă le dau tot un gologan și altora?

Prin această pildă Mîntuitorul vroia să-i învețe că oamenii care au făcut bine toată viața vor merge după moarte în ceruri, dar oamenii care au fost răi din cauză că au fost atît de josnici și pentru că nu au avut norocul ca părinții sau rudele sau prietenii să se îngrijească de ei cînd sînt tineri și acum le părea rău de ceea ce au făcut, oricît de tîrziu în viața lor, și se roagă de Dumnezeu să-i ierte, vor căpăta iertarea și vor merge și ei în ceruri. Îi învăța pe ucenicii săi prin aceste pilde, pentru că știa că oamenilor le place să le audă și c-o să-și amintească mai bine de ceea ce le-a spus El dacă le spunea lucruri de felul acesta. Aceste pilde se numesc „parabole". *Parabolele Mîntuitorului nostru,* și aș vrea să vă amintiți acest cuvînt, dragi copii, întrucît în curînd voi mai avea asemenea parabole să vă spun.

Oamenii ascultau tot ce spunea Mîntuitorul și totuși nu se înțelegeau prea bine între ei în privința lor. Fariseii și evreii vorbiseră cu unii oameni împotriva Mîntuitorului și aceștia parcă ar fi fost gata să-i facă rău și chiar să-l omoare numai că se temeau deocamdată să-i facă vreun rău din pricina bunătății Lui și din pricină că avea o înfățișare atît de dumnezeiască și de măreață, măcar că era îmbrăcat ca un om de rînd,

simply dressed; almost like the poor people — that they could hardly bear to meet his eyes.

One morning, He was sitting in a place called the Mount of Olives, teaching the people who were all clustered round Him, listening and learning attentively, when a great noise was heard, and a crowd of Pharisees, and some other people like them, called Scribes, came running in, with great cries and shouts, dragging among them a woman who had done wrong, and they all cried out together, 'Master! Look at this woman. The law says she shall be pelted with stones until she is dead. But what say you? what say you?'

Jesus looked upon the noisy crowd attentively, and knew that they had come to make Him say the law was wrong and cruel; and that if He said so, they would make it a charge against Him and would kill Him. They were ashamed and afraid as He looked into their faces, but they still cried out, 'Come! what say you, Master? what say you?'

Jesus stooped down, and wrote with his finger in the sand on the ground, 'He that is without sin among you, let him throw the first stone at her.' As they read this, looking over one another's shoulders, and as He repeated the words to them, they went away, one by one, ashamed, until not a man of all the noisy crowd was left there; and Jesus Christ, and the woman, hiding her face in her hands, alone remained.

Then said Jesus Christ, 'Woman, where are thine accusers? Hath no man condemned Thee?' She answered, trembling, 'No, Lord!' Then said our Saviour, 'Neither do *I* condemn Thee. Go! and sin no more!'

aproape la fel ca săracii, dar aceşti oameni răi parcă nu mai aveau îndrăzneală să-i înfrunte privirea.

Într-o dimineaţă, Iisus se afla într-un loc care se numeşte Muntele Măslinilor şi-i învăţa pe cei care se adunaseră ciorchine în jurul Lui ascultîndu-l şi învăţîndu-l cu atenţie, cînd deodată se auzi un zgomot mare şi o mulţime de farisei şi cîţiva alţi oameni ca ei numiţi scribi, adică grămătici, dădură năvală, cu ţipete şi strigăte tîrînd în mijlocul lor o femeie care păcătuise. Se răsteau toţi deodată cît îi ţinea gura:

— Stăpîne, ia priveşte la femeia asta! Legea spune că ea trebuie ucisă cu pietre, dar Tu ce părere ai?

Iisus se uită lung la mulţimea zgomotoasă şi-şi dădu seama că oamenii aceia au venit ca să-l facă să spună că legea e greşită şi nedreaptă. Dacă ar fi spus aşa, atunci i-ar fi adus o învinuire pentru aceasta şi l-ar fi omorît. Dar ei se ruşinară şi se temură cînd Iisus se uită în ochii lor şi totuşi mai strigau:

— Haide, învăţătorule, ce spui, ce părere ai?

Iisus se aplecă şi scrise cu degetul pe nisip: „Acela dintre voi care e fără păcat să arunce primul cu piatra în femeia asta". Cînd citiră aceste vorbe, uitîndu-se unul peste umărul celuilalt, şi cînd Mîntuitorul le mai spuse şi din gură aceste vorbe, oamenii plecară unul cîte unul cu capul plecat de ruşine pînă cînd nu mai rămăsese nimeni din toată gloata aceea zgomotoasă. Iar Iisus Hristos şi cu femeia aceea care îşi ascundea acum faţa în mîini rămaseră singuri.

Atunci Iisus Hristos îi spuse:

— Femeie, cine sînt aceştia care te învinuiesc? Oare nici un om nu te-a osîndit?

Femeia răspunse tremurînd:

— Nu, Doamne.

Şi atunci Mîntuitorul nostru spuse:

— Nici eu nu te osîndesc. Du-te şi nu mai păcătui

CHAPTER THE SEVENTH

As Our Saviour sat teaching the people and answering their questions, a certain Lawyer stood up, and said, 'Master what shall I do, that I may live again in happiness after I am dead?' Jesus said to him, '*The first of all the commandments is, The Lord our God is one Lord: and thou shalt love the Lord Thy God with all Thy heart, and with all Thy Soul, and with all thy mind, and with all thy Strength. And the second is like unto it. Thou shalt love thy neighbour as thyself. There is none other commandment greater than these.*'

Then the Lawyer said, 'But who *is* my neighbour? Tell me that I may know.' Jesus answered in this Parable:

'There was once a traveller,' he said, 'journeying from Jerusalem to Jericho, who fell among Thieves; and they robbed him of his clothes, and wounded him, and went away, leaving him half dead upon the road. A Priest, happening to pass that way, while the poor man lay there, saw him, but took no notice, and passed by, on the other side. Another man, a Levite, came that way, and also saw him; but he only looked at him for a moment, and then passed by, also. But a certain Samaritan who came travelling along that road, no sooner saw him than he had compassion on him, and dressed his wounds with oil and wine, and set him on the beast he rode himself, and took him to an Inn, and next morning took out of his pocket Two pence and gave them to the Landlord, saying' "take care of him and whatever you may spend beyond this, in doing so,

CAPITOLUL AL ŞAPTELEA

În timp ce Mîntuitorul nostru şedea şi-i învăţa pe oameni şi le răspundea la întrebări se ridică un oarecare om al legii şi spuse:

— Învăţătorule, spune-mi ce să fac ca să trăiesc fericit şi după moarte?

Iar Iisus îi spuse:

— *Prima din toate poruncile este: Domnul, stăpînul nostru, este un singur Dumnezeu, iar tu îl vei iubi pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta şi cu tot sufletul tău şi cu toată mintea ta şi cu toată puterea ta. Iar cea de-a doua poruncă este: Iubeşte pe aproapele tău ca pe tine însuţi. Nici o altă poruncă nu este mai mare decît acestea.*

Atunci omul legii întrebă:

— Da' cine e aproapele meu? Spune-mi ca să ştiu şi eu.

Iar Iisus îi răspunse cu următoarea parabolă:

— A fost odată un călător — începu el — care mergea de la Ierusalim la Ierihon şi căzu în mîna unei bande de tîlhari. Aceştia îl jefuiră de haine şi-l răniră şi plecară lăsîndu-l în mijlocul drumului pe jumătate mort. Un preot care se întîmplă să treacă pe acolo în timp ce sărmanul om mai zăcea în drum îl văzu dar nu-l băgă în seamă şi trecu drumul în partea cealaltă. Alt om din neamul leviţilor veni într-acolo, îl văzu şi el dar îl privi numai o clipă şi apoi trecu şi el mai departe. Doar un anume samaritean care călătorea pe acolo de prin părţile Samarului, de îndată ce-l văzu se înduioşă de el, îi obloji rănile cu ulei şi cu vin şi-l puse chiar pe măgarul pe care călărea el, ducîndu-l la un han, iar a doua zi dimineaţă scoase din buzunar doi gologani şi-i dădu hangiului spunîndu-i:

— Ai grijă de el şi tot ce vei cheltui peste aceşti bani

I will repay you when I come here again." — Now which of these three men,' said our Saviour to the Lawyer, 'do you think should be called the neighbour of him who fell among the Thieves?' The Lawyer said, 'The man who shewed compassion on him.' 'True,' replied our Saviour, 'Go thou and do likewise! Be compassionate to all men. For all men are your neighbours and brothers.'

And he told them this Parable, of which the meaning is, that we are never to be proud, or think ourselves very good, before God, but are always to be humble. He said, 'When you are invited to a Feast or Wedding, do not sit down in the best place, lest some more honoured man should come, and claim that seat. But sit down in the lowest place, and a better will be offered you if you deserve it. For whosoever exalteth himself shall be abased, and whosoever humbleth himself shall be exalted.'

He also told them this Parable. — 'There was a certain man who prepared a great supper, and invited many people, and sent his Servant round to them when supper was ready to tell them they were waited for. Upon this, they made excuses. One said he had bought a piece of ground and must go to look at it. Another that he had bought five yoke of Oxen, and must go to try them. Another, that he was newly married, and could not come. When the Master of the house heard this, he was angry, and told the servant to go into the streets and into the high roads, and among the hedges, and invite the poor, the lame, the maimed, and the blind to supper instead.'

The meaning of Our Saviour in telling them this Parable, was, that those who are too busy with their

am să-ți înapoiez cînd voi trece din nou pe aici.

Ei, și acum îl întrebă Mîntuitorul pe omul legii, care dintre ei crezi că va fi socotit aproapele omului căzut în mîna tîlharilor?

Iar omul legii îi răspunse:

— Cel care s-a milostivit de el.

— Adevărat ai grăit, îi răspunse la rîndul Lui Mîntuitorul. Atunci du-te și fă și tu la fel. Arată-te milos cu toți oamenii căci oricare dintre oameni poți să spui că este aproapele și fratele tău.

Și le spuse această parabolă al cărui tîlc este că nu trebuie să fim niciodată prea mîndri nici să nu ne socotim prea buni dinaintea lui Dumnezeu, ci întotdeauna trebuie să fim smeriți și mai adăugă:

— Cînd veți fi poftiți la vreun ospăț sau o nuntă nu vă așezați în locul cel mai bun că s-ar putea să vină un om mai de vază și să ceară locul acela. Așezați-vă mai degrabă în coada mesei și veți fi ospătați cum trebuie dacă meritați. Pentru că oricine se înalță prea tare pe sine va fi înjosit, iar cine se smerește va fi înălțat.

Și le mai spuse și următoarea parabolă:

— A fost odată un om care pregătea un ospăț mare și a poftit mulți oameni și a trimis slugile la aceștia cînd fu gata ospățul, spunîndu-le că sînt așteptați. Dar fiecare își găsi vreo pricină pentru ca să nu vină. Unul spuse că și-a cumpărat un petic de pămînt și trebuie să se ducă să-l îngrijească, altul că și-a cumpărat cinci perechi de boi și trebuie să se ducă să vadă cum merg, altul că tocmai s-a însurat și nu poate să vină. Cînd auzi toate acestea stăpînul casei se supără foarte și-și trimise slugile pe străzi și pe drumuri și prin țarini ca să-i poftească pe săraci, pe șchiopi, pe ciungi, pe orbi la ospăț în locul acelora care nu veniseră.

Tîlcul Mîntuitorului nostru cînd spunea această parabolă era că aceia care se îndeletnicesc prea

own profits and pleasures, to think of God and of doing good, will not find such favour with him as the sick and miserable.

It happened that our Saviour, being in the city of Jericho, saw looking down upon him over the heads of the crowd, from a tree into which he had climbed for that purpose, a man named Zacchæus, who was regarded as a common kind of man, and a sinner, but to whom Jesus Christ called out, as He passed along, that He would come and eat with him in his house that day. Those proud men, the Pharisees and Scribes, hearing this, muttered among themselves, and said, 'he eats with sinners.' In answer to them, Jesus related this Parable, which is usually called *The Parable of the Prodigal Son.*

'There was once a man,' he told them, 'who had two sons: and the younger of them said one day, "Father, give me my share of your riches now, and let me do with it what I please." The father granting his request, he travelled away with his money into a distant country, and soon spent it in riotous living.

'When he had spent all, there came a time, through all that country, of great public distress and famine, when there was no bread, and when the corn, and the grass, and all the things that grow in the ground were all dried up and blighted. The Prodigal Son fell into such distress and hunger, that he hired himself out as a servant to feed swine in the fields. And he would have been glad to eat even the poor coarse husks that the swine were fed with, but his Master gave him none. In this distress, he said to himself, "How many of my father's servants have bread enough, and to spare, while I perish with hunger! I will arise and go to my father, and will say unto him, Father! I have sinned against Heaven and before thee, and am no more worthy to be called Thy Son!"

îndeaproape numai de treburile şi plăcerile lor ca să se mai gîndească la Dumnezeu şi ca să mai facă bine, nu vor găsi mila Lui cu acei bolnavi şi nenorociţi.

Se întîmplă ca Mîntuitorul, aflîndu-se în oraşul Ierihonului, să vadă cum îl priveşte peste capetele mulţimii dintr-un copac în care se urcase anume un om numit Zaheu, care era socotit un om de rînd şi un păcătos. Dar Iisus strigă la el cînd trecu pe acolo să vină să mănînce cu El în casa Lui în ziua aceea. Cei mîndri aflaţi prin preajmă, fariseii şi scribii, la auzul acestor vorbe începură să-l bombăne şi să mormăie că uite ia masa cu păcătoşii. Drept răspuns, Iisus le povesti următoarea pildă, care de obicei este cunoscută drept *„Parabola fiului risipitor"*:

— A fost odată un om — le spuse El — care avea doi fii. Cel mai mic îi zise într-o zi: „Tată, dă-mi acum partea mea de avere şi lăsă-mă să fac cu ea ce vreau". Cînd tatăl îi îndeplini această rugăminte, el călători mult cu banii lui pînă într-o ţară îndepărtată, unde îi cheltui pe toţi într-o viaţă de petreceri. După ce-şi cheltuise toată averea, veni o vreme cînd peste ţara aceea dădură mari nenorociri şi foamete, nu era pîine, nu se găseau grîne şi nici iarbă pentru vite şi toate lucrurile care cresc din pămînt se uscară şi se umplură de mălură. Fiul risipitor ajunse la asemenea necaz şi foamete încît se băgă slugă la un stăpîn ca să hrănească porcii de pe cîmp şi ar fi fost bucuros să poată mînca măcar tărîţele cu care hrănea porcii, dar stăpînul nu-i dădu nici din acestea. Necăjit la culme, îşi spuse în sinea lui: „Oare cîţi dintre slujitorii tatălui meu n-au destulă pîine şi încă le prisoseşte, pe cînd eu mor aici de foame? Am să mă duc la tata şi-am să-i spun: tată, am păcătuit împotriva cerurilor şi în faţa ta şi nu mai sînt vrednic să mă numesc fiul tău!" Şi aşa făcu cale întoarsă şi cu mari greutăţi şi dureri ajunse pînă la casa

'And so he travelled back again, in great pain and sorrow and difficulty, to his father's house. When he was yet a great way off, his father saw him, and knew him in the midst of all his rags and misery, and ran towards him, and wept, and fell upon his neck, and kissed him. And he told his servants to clothe this poor repentant Son in the best robes, and to make a great feast to celebrate his return. Which was done; and they began to be merry.

'But the eldest Son, who had been in the field and knew nothing of his brother's return, coming to the house and hearing the music and Dancing, called to one of the servants, and asked him what it meant. To this the servant made answer that his brother had come home, and that his father was joyful because of his return. At this, the elder brother was angry, and would not go into the house; so the father, hearing of it, came out to persuade him.

"'Father," said the elder brother, "you do not treat me justly, to show so much joy for my younger brother's return. For these many years I have remained with you constantly, and have been true to you, yet you have never made a feast for me. But when my younger brother returns, who has been prodigal, and riotous, and spent his money in many bad ways, you are full of delight, and the whole house makes merry!" — "Son," returned the father, "You have always been with me, and all I have is yours. But we thought your brother dead, and he is alive. He was lost, and he is found; and it is natural and right that we should be merry for his unexpected return to his old home."'

By this, our Saviour meant to teach, that those who have done wrong and forgotten God, are always welcome to him and will always receive his mercy, if they will only return to Him in sorrow for the sin of

tatălui său. Tatăl său îl văzu din depărtare și-l recunoscu în pofida zdrențelor și murdăriei și alergă în întîmpinarea lui și plînse și-și puse capul pe umărul lui și-l sărută și le spuse slugilor să-l îmbrace pe acest fiu pocăit cu hainele cele mai bune și să pregătească un mare ospăț pentru a sărbători întoarcerea lui. Și așa se făcu și începură să se veselească.

Dar fiul mai mare care fusese pe cîmp și nu aflase de întoarcerea fratelui său, venind acasă și auzind muzică și dansuri strigă la una din slugi și o întrebă ce înseamnă toate acestea? Iar slujitorul îi răspunse că s-a întors acasă fratele său și că tatăl lui s-a bucurat de această întoarcere. Auzind asemenea vorbe băiatul cel mare se supără și nu mai vru să intre în casă. Dar tatăl, aflînd de asta, ieși ca să-l înduplece.

— Tată, spuse fratele cel mare, nu te-ai purtat drept cu mine dacă arăți atîta bucurie pentru fratele meu mai mic. Toți anii aceștia am rămas statornic alături de tine și ți-am fost credincios și niciodată n-ai dat un ospăț în cinstea mea. Iar cînd se întoarce fratele meu mai mic care a fost risipitor și petrecăreț și și-a cheltuit banii numai pe lucruri rele, iată, tu te bucuri și umpli de veselie întreaga casă!

— Fiule, îi răspunse tatăl, tu ai fost mereu cu mine și tot ce am este al tău. Dar pe fratele tău l-am crezut mort și iată-l viu. Pierdut a fost și s-a aflat. Și este firesc și drept să ne bucurăm de această întoarcere neașteptată la căminul lui dintotdeauna.

Prin această parabolă Mîntuitorul vroia să-i învețe pe oameni că cei care au greșit și au uitat de Dumnezeu sînt întotdeauna bine veniți la sînul Lui și că se vor bucura întotdeauna de îndurarea Lui, numai atîta doar, să se întoarcă la El cu părere de rău pentru păcatele de care s-au făcut vinovați.

Dar fariseii primiră cu mult dispreț aceste învățături

which they have been guilty.

Now the Pharisees received these lessons from our Saviour scornfully; for they were rich, and covetous, and thought themselves superior to all mankind. As a warning to them, Christ related this Parable: — *of Dives and Lazarus.*

'There was a certain rich man, who was clothed in purple and fine linen, and fared sumptuously every day. And there was a certain beggar, named Lazarus, who was laid at his gate, full of sores, and desiring to be fed with the crumbs which fell from the rich man's table. Moreover, the dogs came and licked his sores.

'And it came to pass that the Beggar died, and was carried by the angels into Abraham's bosom — Abraham had been a very good man who lived many years before that time, and was then in Heaven. The rich man also died, and was buried. And in Hell, he lifted up his eyes, being in torments, and saw Abraham afar off, and Lazarus. And he cried and said, "Father Abraham have mercy on me, and send Lazarus that he may dip the tip of his finger in water and cool my tongue, for I am tormented in this flame." But Abraham said, "Son, remember that in thy life time thou receivedst good things, and likewise Lazarus evil things. But now, he is comforted, and thou art tormented." '

And among other Parables, Christ said to these same Pharisees, because of their pride, That two men once went up into the Temple, to pray; of whom, one was a Pharisee, and one a Publican. The Pharisee said, 'God I thank Thee, that I am not unjust as other men are, or bad as this Publican is!' The Publican, standing afar

ale Mîntuitorului, căci ei erau bogați și lacomi și se socoteau mai presus de ceilalți oameni. Ca să-i ferească de greșeală Hristos le povesti această pildă: *„Parabola lui Dives și Lazăr"*.

— A fost odată un bogătaș numit Dives care se îmbrăca numai în purpură și mătase și rufărie aleasă și care mînca zilnic cele mai mari bunătăți. Dar era și un biet cerșetor numit Lazăr, întins la poarta bogătașului, cu tot felul de bube și de răni pe trup, care ar fi vrut și el să fie hrănit măcar cu firimiturile ce cădeau de pe masa bogătașului. Cîinii acestuia veneau și-i lingeau rănile și bubele.

Și așa s-a făcut că bietul cerșetor a murit și a fost dus de îngeri în sînul lui Avram. Avram era un om tare de treabă care trăise cu mulți, mulți ani înainte și se afla acum în cer. Și bogătașul muri și fu îngropat iar din iad unde ajunse își înălță ochii în chinurile pe care le suferea și-l văzu departe, departe sus în cer pe Avram și pe Lazăr și strigă:

— Părinte Avram, fie-ți milă de mine și trimite-l pe Lazăr ca să-și înmoaie vîrful degetului în apă și să-mi răcorească limba căci tare mă chinuie flăcările acestea.

Dar Avram îi spuse:

— Fiule, amintește-ți că-n viața ta ai primit multe lucruri bune, multe bunătăți, iar Lazăr a avut parte numai de lucruri rele. Acum însă suferințele lui s-au alinat, pe cînd ale tale abia au început.

Și printre alte pilde Hristos le spuse acelorași farisei, din pricina trufiei lor, o alta:

— Se spune că doi oameni s-au dus odată în templu ca să se roage. Unul era fariseu iar celălalt vameș — adică strîngea dările. Fariseul îi zicea: „Mulțumescu-ți ție Doamne că nu sînt la fel de nedrept ca alți oameni și nici atît de rău ca acest vameș!"

Vameșul, aflat la mare depărtare, nu-și înălța ochii spre cer și se bătea cu pumnul în piept și striga doar

off, would not lift up his eyes to Heaven, but struck his breast, and only said, 'God be merciful to me, a Sinner!' And God, — our Saviour told them — would be merciful to that man rather than the other, and would be better pleased with his prayer, because he made it with a humble and a lowly heart.

The Pharisees were so angry at being taught these things, that they employed some spies to ask Our Saviour questions, and try to entrap Him into saying something which was against the Law. The Emperor of that country, who was called Cæsar, having commanded tribute-money to be regularly paid to him by the people, and being cruel against any one who disputed his right to it, these spies thought they might, perhaps, induce our Saviour to say it was an unjust payment, and so to bring himself under the Emperor's displeasure. Therefore, pretending to be very humble, they came to Him and said, 'Master, you teach the word of God rightly, and do not respect persons on account of their wealth or high station. Tell us, is it lawful that we should pay tribute to Cæsar?'

Christ, who knew their thoughts, replied, 'Why do you ask? Shew me a penny.' They did so. 'Whose image, and whose name, is this upon it?' he asked them. They said, 'Cæsar's.' 'Then,' said He, Render unto Cæsar, the things that are Cæsar's.'

So they left Him; very much enraged and disappointed that they could not entrap Him. But our Saviour knew their hearts and thoughts, as well as He knew that other men were conspiring against him, and that he would soon be put to Death.

atît: „Îndură-te, Doamne, de mine păcătosul!"

Şi Dumnezeu — le spuse mai departe Mîntuitorul — o să se arate îndurător cu acesta din urmă mai degrabă decît cu celălalt şi o să-i primească rugăciunea cu mai multă bucurie pentru că a făcut-o cu inima smerită şi întristată.

Fariseii se supărară atît de tare de învăţăturile pe care le dădea Iisus încît puseră iscoade să-l întrebe una şi alta pe Mîntuitor pentru ca să-l prindă în capcană, doar, doar o să spună ceva care să fie împotriva legii. Împăratul care domnea şi peste ţara aceea şi care se numea Cezar, poruncise să se strîngă regulat dările ca să-i fie plătite de către popor. Întrucît se arătase neîndurător cu toţi cei care puneau sub semnul întrebării acest drept al lui, iscoadele crezură că ar putea cumva să-l facă pe Mîntuitor să spună că plata este nedreaptă, şi în felul acesta să atragă asupra lui mînia împăratului. Drept care, prefăcîndu-se foarte smeriţi veniră la Iisus şi-i spuseră:

— Învăţătorule, tu propovăduieşti aşa cum se cuvine cuvîntul lui Dumnezeu şi nu cinsteşti pe oameni doar pentru bogăţia ori rangul pe care le au în lume. Spune aşadar, e oare drept să-i plătim tribut lui Cezar?

Hristos, care le cunoştea gîndurile, le răspunse:

— De ce întrebaţi? Arătaţi-mi un ban. Aceştia se supuseră. Ei bine, ia spuneţi, al cui chip şi al cui nume se află pe banul acesta?

Ei răspunseră:

— Al lui Cezar.

Atunci le spuse Iisus:

— Daţi Cezarului ce este al Cezarului.

Atunci iscoadele îl părăsiră supăraţi şi dezamăgiţi că n-au putut să-l prindă în capcană, însă Mîntuitorul ştia prea bine ce este în inimile şi în minţile lor, după cum ştia şi că alţi oameni urzesc un complot împotriva

As he was teaching them thus, he sat near the Public Treasury, where people, as they passed along the street, were accustomed to drop money into a box for the poor; and many rich persons, passing while Jesus sat there, had put in a great deal of money. At last there came a poor Widow, who dropped in two mites, each half a farthing in value, and then went quietly away. Jesus, seeing her do this as he rose to leave the place, called his disciples about him, and said to them that that poor widow had been more truly charitable than all the rest who had given money that day; for the others were rich and would never miss what they had given, but she was very poor, and had given those two mites which might have bought her bread to eat.

Let us never forget what the poor widow did, when we think we are charitable.

*

Lui şi că foarte curînd va fi dat morţii.

În timp ce propovăduia învăţăturile Lui se afla aşezat aproape de visterie, locul unde se păstrează tezaurul şi de obicei oamenii care treceau pe stradă pe acolo aruncau un ban într-o cutie pentru săraci. Şi mulţi bogaţi trecînd chiar cînd şedea Iisus acolo aruncaseră o mulţime de bani. În cele din urmă veni şi o văduvă sărmană, care puse în cutie doi firfirici, două monezi mici de tot şi apoi se îndepărtă. Văzînd ce face, Iisus tocmai se ridica pentru a pleca de acolo şi-şi chemă în jurul lui ucenicii şi le spuse că biata văduvă se arătase mai mare binefăcătoare în inima ei decît toţi ceilalţi care puseseră în ziua aceea bani în cutie căci ceilalţi erau bogaţi şi lor n-o să le lipsească puţinii bani pe care-i aruncaseră acolo, pe cînd ea, fiind atît de sărmană dăduse cei doi bănuţi cu care ar fi putut să-şi cumpere pîine.

Să nu uităm niciodată ce a făcut văduva sărmană ori de cîte ori ne gîndim la opere de binefacere.

*

CHAPTER THE EIGHTH

There was a certain man named Lazarus of Bethany, who was taken very ill; and as he was the Brother of that Mary who had anointed Christ with ointment, and wiped His feet with her hair, She and her sister Martha sent to him in great trouble, saying, Lord, Lazarus whom you love, is sick, and like to die.

Jesus did not go to them for two days after receiving this message; but when that time was past, he said to his Disciples, 'Lazarus is dead. Let us go to Bethany.' When they arrived there (it was a place very near to Jerusalem) they found, as Jesus had foretold, that Lazarus was dead, and had been dead and buried four days.

When Martha heard that Jesus was coming, she rose up from among the people who had come to condole with her on her poor brother's death and ran to meet him: leaving her sister Mary weeping, in the house. When Martha saw him she burst into tears, and said, 'Oh Lord, if Thou hadst been here, my brother would not have died.' — 'Thy brother shall rise again,' returned our Saviour. 'I know he will, and I believe he will, Lord, at the Resurrection on the Last Day,' said Martha.

Jesus said to her, 'I am the Resurrection and the Life. Dost Thou believe this?' She answered, 'Yes, Lord'; and running back to her sister Mary, told her that Christ was come. Mary, hearing this, ran out, followed by all those who had been grieving with her in the house, and coming to the place where he was, fell down at his feet upon the ground and wept; and so did all

CAPITOLUL AL OPTULEA

Era un anume Lazăr din Betania, care căzuse grav bolnav și întrucît era frate cu acea Maria care-i unsese picioarele lui Hristos și le ștersese cu părul ei, ea și cu sora ei Marta, trimiseră după El în mare grabă spunînd „Doamne, Lazăr pe care Tu îl iubești este bolnav și s-ar putea să moară".

Iisus nu se duse la ele două zile după ce primi vești din țara aceasta. Dar după trecerea acestui răstimp le spuse ucenicilor săi:

— A murit Lazăr, să mergem în Betania.

Cînd ajunseră acolo — era foarte aproape de Ierusalim — într-adevăr îl găsiră pe Lazăr mort, așa cum prezisese Iisus. De fapt era mort și îngropat de patru zile.

Cînd Marta auzi că a venit Iisus se ridică dintre oamenii care veniseră să-și exprime tristețea pentru pierderea bietului ei frate și-i ieși Mîntuitorului în întîmpinare. O lăsă pe sora ei Maria plîngînd în casă. Văzîndu-l pe Iisus, Marta izbucni în plîns și spuse:

— O, Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu n-ar fi murit.

— Fratele tău va învia, îi răspunse Mîntuitorul.

— Știu că va învia și cred că se va întîmpla, Doamne, la învierea tuturor în ziua Judecății-de-Apoi, zise Marta.

Dar Iisus îi răspunse:

— Eu sînt învierea și viața. Crezi acest lucru?

Marta răspunse:

— Da, Doamne! Și întorcîndu-se în fugă la sora ei Maria Magdalena îi spuse că a venit Hristos. Auzind această veste Maria ieși în fugă din casă urmată de toți care jeliseră alături de ea și ajungînd în locul unde se afla Mîntuitorul căzu la picioarele Lui și plînse. Așa

the rest. Jesus was so full of compassion for their sorrow, that He wept too, as he said, 'where have you laid him?' — They said, 'Lord, come and see!'

He was buried in a cave; and there was a great stone laid upon it — when they all came to the Grave, Jesus ordered the stone to be rolled away, which was done. Then, after casting up His eyes, and thanking God, He said, in a loud and solemn voice, 'Lazarus, come forth!' and the dead man, Lazarus, restored to life, came out among the people, and went home with his sisters. At this sight, so awful and affecting, many of the people there believed that Christ was indeed the Son of God, come to instruct and save mankind. But others ran to tell the Pharisees; and from that day the Pharisees resolved among themselves — to prevent more people from believing in him, that Jesus should be killed. And they agreed among themselves — meeting in the Temple for that purpose — that if he came into Jerusalem before the Feast of the Passover, which was then approaching, he should be seized.

It was six days before the Passover, when Jesus raised Lazarus from the dead; and at night, when they all sat at supper together, with Lazarus among them, Mary rose up, and took a pound of ointment (which was very precious and costly, and was called ointment of spikenard) and anointed the feet of Jesus Christ with it, and, once again, wiped them on her hair; and the whole house was filled with the pleasant smell of the ointment. Judas Iscariot, one of the Disciples, pretended to be angry at this, and said that the ointment might have been sold for Three Hundred Pence, and the money given to the poor. But he only said so, in reality,

făcură toţi ceilalţi. Pe Iisus îl înduioşă atît de tare tristeţea ei încît plînse şi El şi spuse:

— Dar unde l-aţi îngropat?

Şi oamenii răspunseră:

— O, Doamne, vino să vezi.

Îl îngropaseră într-o peşteră şi puseseră o lespede mare de piatră pe mormînt şi cînd ajunseră cu toţii acolo, Iisus porunci să se dea la o parte lespedea. Şi oamenii îi ascultară porunca. Apoi, după ce înălţă ochii către cer şi-i mulţumi lui Dumnezeu, Mîntuitorul spuse cu glas puternic şi solemn:

— Vino, Lazăre! Şi mortul Lazăr, readus la viaţă, ieşi printre oameni şi plecă acasă cu surorile lui. Văzînd acest lucru, atît de minunat şi înduioşător, mulţi dintre oamenii de acolo crezură că Iisus este într-adevăr Fiul Domnului care a venit să povăţuiască şi să mîntuiască omenirea. În schimb, alţii alergară să le dea de veste fariseilor şi din ziua aceea fariseii se hotărîră între ei să împiedice oamenii să mai creadă în Iisus, drept care trebuia să-l omoare. Şi se înţeleseră între ei întîlnindu-se la templu în acest scop, că dacă va veni la Ierusalim înainte de sărbătorile Paştelui care se apropiau, să fie prins.

Iisus îl învie pe Lazăr din morţi cu şase zile înainte de Paşti. Iar seara cînd se aşezară cu toţii la cină, cu Lazăr printre ei, Maria Magdalena se ridică în picioare şi luă o tavă cu alifie, care era foarte preţioasă şi costisitoare pe atunci, se numea „alifie de nard" şi unse cu ea picioarele lui Iisus Hristos şi din nou le şterse cu părul ei, şi întreaga casă se umplu de aroma plăcută a nardului. Iuda Iscarioteanul, unul dintre ucenicii săi se prefăcu supărat şi spuse că poate acea unsoare s-ar fi vîndut cu trei sute de gologani şi banii ar fi trebuit daţi săracilor, dar el spuse aşa numai pentru că de fapt el avea punga şi lucru pe care ceilalţi nu-l ştiau pe atunci,

because he carried the Purse, and was (unknown to the rest, at that time) a Thief, and wished to get all the money he could. He now began to plot for betraying Christ into the hands of the chief Priests.

The Feast of the Passover now drawing very near, Jesus Christ, with his disciples, moved forward towards Jerusalem. When they were come near to that city, he pointed to a village and told two of his disciples to go there, and they would find an ass, with a colt, tied to a tree, which they were to bring to Him. Finding these animals exactly as Jesus had described, they brought them away, and Jesus, riding on the ass, entered Jerusalem. An immense crowd of people collected round him, as He went along, and throwing their robes on the ground, and cutting down green branches from the trees and spreading them in His path, they shouted, and cried, 'Hosanna to the Son of David!' (David had been a great King there) 'He comes in the name of the Lord! This is Jesus, the Prophet of Nazareth!' And when Jesus went into the Temple, and cast out the tables of the money-changers who wrongfully sat there, together with people who sold Doves; saying, 'My father's house is a house of prayer, but ye have made it a den of Thieves!' — and when the people and children cried in the Temple, 'This is Jesus the Prophet of Nazareth,' and would not be silenced — and when the blind and lame came flocking there in crowds, and were healed by his hands — the chief Priests, and Scribes, and Pharisees were filled with fear and hatred of Him. But Jesus continued to heal the sick, and to do good, and went and lodget at Bethany; a place that was very near the City of Jerusalem, but not within the walls.

One night, at that place, he rose from supper at which he was seated with his Disciples, and taking a cloth and

era hoț și vroia să pună mîna pe cît mai mulți bani. Acum, începu să urzească el complotul pentru trădarea lui Hristos și darea lui pe mîna căpeteniilor preoțești.

Se apropia și mai tare sărbătoarea Paștilor și Iisus Hristos cu ucenicii lui porniră spre Ierusalim. Cînd erau în apropierea orașului, El arătă spre un sat și le spuse la doi din ucenicii Lui să se ducă acolo unde vor găsi un asin cu mînzul lui legați de un copac și să-i aducă Lui. Găsindu-le pe animale așa cum le descrisese Iisus, ucenicii le aduseră și Iisus, călărind pe asin, intră în Ierusalim. Se strînse în jurul lui o mulțime uriașă și pe măsură ce înainta, ei își așterneau veșmintele pe jos și tăiau ramuri verzi din copaci și le așterneau în calea Lui și strigau și țipau:

— Osana! Osana, Fiul lui David! David fusese un rege mare al acelei țări. Iată că vine în numele lui Dumnezeu! El este Iisus, profetul din Nazaret.

Și cînd Iisus intră în templu se apucă să răstoarne mesele zarafilor care păcătuiseră așezîndu-le acolo, împreună cu oamenii care vindeau porumbei.

Iisus spuse:

— Casa Tatălui meu e o casă de rugăciune iar voi ați prefăcut-o în cuib de hoți!

Și cînd oamenii și copiii strigară în templu:

— Iată-l pe profetul Iisus Nazarineanul! oamenii nu mai voiră să tacă și cînd orbii și șchiopii veniră buluc într-acolo și Iisus cu mîinile Lui, îi vindecă, preoții cei mari și scribii și fariseii fură cuprinși de teamă și ură împotriva Lui. Însă Iisus continuă să-i vindece pe săraci, să facă numai fapte bune și se duse și se adăposti în Betania. Acesta era un loc foarte aproape de orașul Ierusalim, dar nu înăuntrul zidurilor lui.

Într-o seară se ridică de la cina la care era așezat împreună cu ucenicii Lui în Betania și punînd mîna pe un lighean cu apă și pe un prosop le spălă picioarele.

a basin of water, washed their feet. Simon Peter, one of the Disciples, would have prevented Him from washing his feet; but our Saviour told Him that he did this, in order that they, remembering it, might be always kind and gentle to one another, and might know no pride or ill-will among themselves.

Then, he became sad, and grieved, and looking round on the Disciples, said, 'There is one here, who will betray me.' They cried out, one after another, 'Is it I Lord! — Is it I!' But he only answered, 'It is one of the Twelve that dippeth with me in the dish.' One of the disciples, whom Jesus loved, happening to be leaning on His breast at that moment listening to his words, Simon Peter beckoned to him that he should ask the name of this false man. Jesus answered, 'It is he to whom I shall give a sop when I have dipped it in the dish,' and when he had dipped it He gave it to Judas Iscariot, saying, 'what thou doest, do quickly,' which the other disciples did not understand, but which Judas knew to mean that Christ had read his bad thoughts.

So Judas, taking the sop, went out immediately. It was night, and he went straight to the chief Priests, and said, 'what will you give me, if I deliver him to you?' They agreed to give him thirty pieces of Silver; and for this, he undertook soon to betray into their hands, his Lord and Master, Jesus Christ.

*

Unul dintre ucenici, Simon Petru voi să-l împiedice să-l spele pe picioare. Dar Mîntuitorul nostru îi spuse că o făcea anume pentru ca ei amintindu-şi de această faptă să fie întotdeauna buni şi blînzi unul cu altul, să nu cunoască între ei trufia sau reaua voinţă.

Dar apoi se întristă, se întunecă la faţă şi privind în jur la ucenicii Lui zise:

— Este aici printre voi unul care mă va trăda.

Toţi începură să strige:

— Nu cumva eu sînt, Doamne? Eu sînt?

Dar Iisus nu răspunse decît atît:

— Unul din voi doisprezece care aţi mîncat din aceeaşi strachină cu mine.

Unuia dintre ucenici, pe care Iisus îl iubea, întîmplîndu-se să se rezeme cu capul de pieptul lui Iisus în timp ce-i asculta cuvintele, Simon Petru îi făcu semn că trebuie să întrebe numele acelui trădător. Iisus răspunse:

— Este cel căruia îi voi da o bucată de pîine pe care am înmuiat-o în strachină.

Şi după ce înmuie pîinea i-o dădu lui Iuda Iscarioteanul spunîndu-i:

— Ceea ce vrei să faci, fă cît mai repede.

Dar ceilalţi ucenici nu înţeleseră, numai Iuda prinse de veste că Iisus i-a citit gîndurile întunecate.

Aşadar, luînd bucata de pîine înmuiată, Iuda părăsi de îndată încăperea. Era noapte şi se duse drept la căpeteniile preoţeşti şi le spuse:

— Ce-mi daţi dacă vi-l dau pe mînă?

Şi se învoiră ca ei să-l plătească cu treizeci de arginţi iar pentru aceasta el îl trădă foarte curînd şi-l dădu pe mîinile lor tocmai pe Iisus Hristos, stăpînul şi învăţătorul lui.

*

CHAPTER THE NINTH

The Feast of the Passover being now almost come, Jesus said to two of his disciples, Peter and John, 'Go into the city of Jerusalem, and you will meet a man carrying a pitcher of water. Follow him home, and say to him, "the Master says where is the guest-chamber, where he can eat the Passover with his Disciples?" And he will shew you a large upper room, furnished. There, make ready the supper.'

The two disciples found that it happened as Jesus had said; and having met the man with the pitcher of water, and having followed him home, and having been shewn the room, they prepared the supper, and Jesus and the other ten apostles came at the usual time, and they all sat down to partake of it together.

It is always called The Last Supper, because this was the last time that Our Saviour ate and drank with his Disciples.

And he took bread from the table, and blessed it, and broke it, and gave it to them; and he took the cup of Wine, and blessed it, and drank, and gave it to them, saying, 'Do this in remembrance of Me!' And when they had finished supper, and had sung a hymn, they went out into the Mount of Olives.

There, Jesus told them that he would be seized that night, and that they would all leave him alone, and would think only of their own safety. Peter said, earnestly, he never would, for one. 'Before the cock crows,' returned Our Saviour, 'you will deny me thrice.' But Peter answered, 'No Lord. Though I should die with Thee, I will never deny Thee.' And all the

CAPITOLUL AL NOUĂLEA

Acum, că se apropia sărbătoarea Paştelui, Iisus le spuse la doi din ucenicii lui, Petru şi Ioan:

— Intraţi în oraşul Ierusalim şi veţi întîlni un om care duce un ulcior cu apă. Urmaţi-l pînă la el acasă şi spuneţi-i că Învăţătorul întreabă unde este odaia de oaspeţi ca să poată să ospăteze de Paşte împreună cu ucenicii săi? Iar el vă va arăta la catul de sus o încăpere mare, frumos mobilată. Acolo pregătiţi cina.

Cei doi ucenici văzură că lucrurile se întîmplă întocmai aşa cum spusese Hristos; şi după ce-l întîlniră pe omul cu ulciorul cu apă şi-l urmară pînă la el acasă şi le arătă odaia de oaspeţi, ei pregătiră cina şi Iisus cu cei zece ucenici sosiră la ceasul obişnuit şi se aşezară cu toţii să se împărtăşească din cină.

Întotdeauna i se spune „Cina-cea-de-Taină", pentru că aceasta fu ultima dată cînd Mîntuitorul nostru mai mîncă şi bău cu ucenicii săi.

Şi El luă pîinea de pe masă şi o binecuvîntă şi o prinse şi o desfăcu în bucăţi pe care le dădu lor; şi luă şi potirul cu vin şi-l binecuvîntă şi-l bău, şi-l trecu de jur împrejur spunînd:

— Faceţi aceasta în amintirea mea!

Şi după ce terminară cina şi cîntară un cîntec de slavă ieşiră spre Muntele Măslinilor.

Acolo Iisus le spuse că în noaptea aceea o să fie prins şi că ei vor trebui să-l lase singur şi să se gîndească doar cum să-şi scape propria lor piele. Petru spuse foarte hotărît că cel puţin el, unul n-o s-o facă.

— Înainte de a cînta cocoşul — spuse Mîntuitorul — te vei lepăda de trei ori de mine.

Dar Petru răspunse:

— Nu, Doamne, chiar de-ar fi să mor odată cu tine

other Disciples said the same.

Jesus then led the way over a brook, called Cedron, into a garden that was called Gethsemane; and walked with three of the disciples into a retired part of the garden. Then he left them as he had left the others, together; saying, 'Wait here, and watch!' — and went away and prayed by Himself, while they, being weary, fell asleep.

And Christ suffered great sorrow and distress of mind, in his prayers in that garden, because of the wickedness of the men of Jerusalem who were going to kill Him; and He shed tears before God, and was in deep and strong affliction.

When His prayers were finished, and He was comforted, He returned to the Disciples, and said, 'Rise! Let us be going! He is close at hand, who will betray me!'

Now, Judas knew that garden well, for Our Saviour had often walked there, with his Disciples; and, almost at the moment when Our Saviour said these words, he came there, accompanied by a strong guard of men and officers, which had been sent by the chief Priests and Pharisees. It being dark, they carried lanterns and torches. They were armed with swords and staves too; for they did not know but that the people would rise and defend Jesus Christ; and this had made them afraid to seize Him boldly in the day, when he sat teaching the people.

As the leaders of this guard had never seen Jesus Christ and did not know him from the apostles, Judas had said to them, 'The man whom I kiss, will be he.' As he advanced to give this wicked kiss, Jesus said to

tot n-am să mă lepăd de tine.

Şi toţi ucenicii grăiră la fel.

Mergînd în fruntea lor, Iisus trecu peste un pîrîu numit Cedron într-o grădină care se numea Ghetsimani şi împreună cu vreo trei ucenici merse către o parte mai verde a grădinii. Apoi Iisus îi părăsi aşa cum îi părăsise şi pe ceilalţi laolaltă, spunîndu-le:

— Aşteptaţi aici şi păziţi bine. Se făcu nevăzut şi începu să se roage pentru el însuşi pe cînd ceilalţi, fiind obosiţi de moarte, adormiră ca plumbul.

Iar Hristos suferi mare tristeţe şi tulburare a minţii şi în rugăciunile Sale din grădina aceea din pricina ticăloşiei oamenilor din Ierusalim care aveau să-l ucidă; iar El vărsa lacrimi în faţa Domnului şi era cufundat într-o stare de adîncă şi puternică tristeţe. Cînd termină de făcut rugăciunile şi se simţi mai alinat, se întoarse la ucenicii Săi şi le spuse:

— Ridicaţi-vă, trebuie să plecăm! Cel care mă va trăda se află pe aici prin apropiere.

Acum, Iuda cunoştea bine grădina aceea căci Mîntuitorul se plimbase de multe ori pe acolo împreună cu ucenicii săi şi aproape chiar în clipa cînd Mîntuitorul rosti aceste cuvinte Iuda se apropie însoţit de o gardă puternică de soldaţi şi ofiţeri care fusese trimisă de preoţii cei mari şi de farisei. Fiind întuneric aveau felinare şi torţe. Erau înarmaţi cu săbii şi bastoane căci ei atîta ştiau că oamenii se vor ridica şi-l vor apăra pe Iisus Hristos şi asta îi făcea să le fie frică să-l prindă în cursul zilei cînd el îşi propovăduia învăţăturile în mijlocul oamenilor.

Dar întrucît căpeteniile acestei gărzi nu-l văzuseră niciodată pe Iisus Hristos şi nu-l puteau deosebi de ucenicii Săi, Iuda le spusese că cel pe care-l va săruta acela este Iisus. Cînd tocmai ieşea înainte ca să-i dea această sărutare trădătoare, Iisus îi întrebă pe soldaţi:

the soldiers, 'whom do you seek?' — 'Jesus of Nazareth,' they answered. 'Then,' said Our Saviour, 'I am He. Let my disciples here, go freely. I am He.' Which Judas confirmed, by saying, 'Hail Master!' and kissing Him. Whereupon Jesus said, 'Judas, Thou betrayest me with a kiss!'

The guard then ran forward to seize Him. No one offered to protect Him, except Peter, who, having a sword, drew it, and cut off the right ear of the High Priest's servant, who was one of them, and whose name was Malchus. But Jesus made him sheath his sword, and gave himself up. Then all the disciples forsook Him and fled; and there remained not one — not one — to bear Him company.

*

— Pe cine căutați?

— Pe Iisus Nazarineanul.

— Atunci eu sînt acela, le spuse Mîntuitorul. Lăsați-i pe ucenicii mei să plece slobozi. Eu sînt cel pe care-l căutați.

Iar Iuda le întări spusele strigînd:

— Slavă, stăpîne! Și-l sărută.

Drept care Iisus îi spuse:

— Iuda, sărutarea ta e trădătoare.

Gărzile atunci se repeziră să-l prindă pe Mîntuitor. Nimeni nu se găsi să-l ocrotească afară doar de Petru, care avînd la el o sabie, o trase și tăie urechea dreaptă a slujitorului marelui preot, care se afla printre gărzi și care se numea Malchus. Dar Iisus îi spuse să-și bage sabia la loc în teacă zicînd „Cine scoate sabia de sabie va pieri", și apoi se predă gărzilor. Pe urmă toți ucenicii îl părăsiră și fugiră. Nu rămase nici măcar unul care să-l însoțească.

*

CHAPTER THE TENTH

After a short time, Peter and another Disciple took heart, and secretly followed the guard to the house of Caiaphas the High Priest, whither Jesus was taken, and where the Scribes and others were assembled to question Him. Peter stood at the door, but the other disciple, who was known to the High Priest, went in, and presently returning, asked the woman, who kept the door, to admit Peter too. She, looking at him, said, 'are you not one of the Disciples?' He said, 'I am not.' So she let him in; and he stood before a fire that was there, warming himself among the servants and officers who were crowded round it. For it was very cold.

Some of these men asked him the same question as the woman had done, and said, 'are you not one of the disciples?' He again denied it, and said, 'I am not.' One of them, who was related to that man whose ear Peter had cut off with his sword, said, 'Did I not see you in the garden with him?' Peter again denied it with an oath, and said, 'I do not know the man.' Immediately the cock crew, and Jesus turning round, looked steadfastly at Peter. Then Peter remembered what He had said — that before the cock crew, he would deny him thrice — and went out, and wept bitterly.

Among other questions that were put to Jesus, the High Priest asked Him what He had taught the people. To which He answered that He had taught them in

CAPITOLUL AL ZECELEA

După scurtă vreme Petru şi cu un alt ucenic prinseră curaj şi în taină urmară gărzile pînă la casa marelui preot Caiafa, unde fu dus Iisus şi unde scribii şi alţii se adunaseră pentru a-l supune întrebărilor. Petru se puse în uşă dar celălalt ucenic care era cunoscut marelui preot intră şi întorcîndu-se îndată o rugă pe portăreasă să-i dea voie şi lui Petru să intre. Uitîndu-se la el femeia întrebă:

— Dar nu eşti unul din ucenici?

Iar Petru spuse:

— Nu sînt.

Şi aşa femeia îi dădu drumul înăuntru.

El se află în faţa unui foc din casă şi se încălzi printre slugile şi ofiţerii adunaţi în jurul acestui foc căci se făcuse tare frig.

Unul dintre bărbaţii acolo de faţă îi puse lui Petru aceeaşi întrebare ca şi femeia, şi anume:

— Nu eşti şi tu unul din ucenicii lui Hristos?

Şi Petru iarăşi negă spunînd:

— Nu sînt.

Dar unul dintre oameni, rudă cu cel a cărui ureche o tăiase Petru cu sabia, îl întrebă:

— Nu te-am văzut oare în grădină cu El?

Petru din nou negă jurînd că nu-i adevărat şi spuse:

— Nici nu-l cunosc.

Imediat după aceea cîntă cocoşul şi întorcîndu-se Iisus îl privi pătrunzător pe Petru. Atunci Petru îşi aminti ce spusese Mîntuitorul că înainte de a cînta cocoşul el se va fi lepădat de trei ori de Iisus. Ieşi afară şi începu să plîngă amarnic.

Printre alte întrebări care i se puseră lui Iisus, marele preot îl întrebă ce i-a învăţat El pe oameni? La aceasta

the open day, and in the open streets and that the Priests should ask the people what they had learned of Him. One of the officers struck Jesus with his hand for this reply; and two false witnesses coming in, said they had heard Him say that He could destroy the Temple of God, and build it again in three days. Jesus answered little; but the Scribes and Priests agreed that He was guilty of blasphemy, and should be put to death; and they spat upon, and beat Him.

When Judas Iscariot saw that His Master was indeed condemned, he was so full of horror for what he had done, that he took the Thirty Pieces of Silver back to the chief Priests, and said, 'I have betrayed innocent blood! I cannot keep it!' With those Words, he threw the money down upon the floor, and rushing away, wild with despair, hanged himself. The rope, being weak, broke with the weight of his body, and it fell down on the ground, after Death, all bruised and burst — a dreadful sight to see! The chief Priests, not knowing what else to do with the Thirty Pieces of Silver, bought a burying-place for strangers with it, the proper name of which was The Potters' Field. But the people called it The Field of Blood ever afterwards.

Jesus was taken from the High Priests to the Judgment Hall where Pontius Pilate, the Governor, sat, to administer Justice. Pilate (who was not a Jew) said to Him, 'your own nation, the Jews, and your own Priests have delivered you to me. What have you done?' Finding that he had done no harm, Pilate went out and told the Jews so; but they said, 'He has been teaching the People what is not true and what is wrong;

Iisus răspunse că i-a învăţat numai la lumina zilei, sub cerul liber, pe străzile libere şi că preoţii ar trebui să-i întrebe mai bine pe oameni ce au învăţat de la el. Unul dintre ofiţeri îi dădu o palmă lui Iisus pentru acest răspuns şi venind înăuntru doi martori mincinoşi spuseră că l-au auzit pe Iisus îndemnîndu-i pe alţii să distrugă templul lui Dumnezeu şi să-l reclădească în trei zile. Iisus nu dădu decît foarte puţine răspunsuri.

Dar scribii şi preoţii hotărîră că este vinovat de hulă şi că trebuie să fie ucis şi-l scuipară şi-l bătură.

Cînd Iuda Iscarioteanul văzu că Învăţătorul lui a fost într-adevăr osîndit, se umplu atît de tare de groază faţă de fapta ce-o săvîrşise încît duse cei treizeci de arginţi la marii preoţi şi le spuse:

— Am trădat sînge nevinovat. Nu pot să păstrez banii aceştia.

Cu aceste cuvinte aruncă cei treizeci de arginţi pe duşumea şi alergînd cu disperare se duse şi se spînzură. Dar cum funia fusese foarte slabă se rupse de greutatea trupului său şi căzu la pămînt după ce murise. Aşa că trupul lui lovit şi zgîriat era o vedenie îngrozitoare. Marii preoţi neştiind ce să mai facă cu cei treizeci de arginţi cumpărară cu ei un loc de îngropăciune pentru străini, care se numea pe atunci „Cîmpul olarilor". Numai că oamenii îi spuseră „Cîmpul sîngelui" şi aşa i-a rămas numele.

De la marii preoţi Iisus a fost dus în sala de judecată unde şedea guvernatorul roman Pilat din Pont ca să împartă dreptate. Pilat nu era evreu aşa că-i spuse lui Iisus:

— Chiar neamul tău, evreii şi chiar preoţii tăi te-au dat pe mîinile mele.

Aflînd că nu făcuse nici un rău, Pilat ieşi şi le spuse acest lucru evreilor, dar aceştia ziseră:

— I-a învăţat pe oameni ceea ce nu este adevărat

and he began to do so, long ago, in Galilee.' As Herod had the right to punish people who offended against the law in Galilee, Pilate said, 'I find no wrong in him. Let him be taken before Herod!'

They carried Him accordingly before Herod, where he sat surrounded by his stern soldiers and men in armour. And these laughed at Jeuss, and dressed him, in mockery, in a fine robe, and sent him back to Pilate. And Pilate called the Priests and People together again, and said, 'I find no wrong in this man; neither does Herod. He has done nothing to deserve death.' But they cried out, 'He has, He has! Yes, yes! Let him be killed!'

Pilate was troubled in his mind to hear them so clamorous against Jesus Christ. His wife, too, had dreamed all night about it, and sent to him upon the Judgment Seat, saying, 'Have nothing to do with that just man!' As it was the cusom at the Feast of the Passover to give some prisoner his liberty, Pilate endeavoured to persuade the people to ask for the release of Jesus. But they said (being very ignorant and passionate, and being told to do so, by the Priests), 'No No, we will not have him released. Release Barabbas, and let this man be crucified!'

Barabbas was a wicked criminal, in jail for his crimes, and in danger of being put to death.

Pilate, finding the people so determined against Jesus, delivered him to the soldiers to be scourged — that is, beaten. They plaited a crown of thorns, and put it on his head, and dressed Him in a purple robe, and spat upon him, and struck him with their hands, and said, 'Hail, King of the Jews!' — remembering that

şi tot felul de lucruri greşite şi a început încă de mult, din Galileea.

Cum Irod avea dreptul să-i pedepsească pe oamenii ce călcau legea din Galileea, Pilat zise:

— Eu nu văd cu ce a greşit. Să fie dus în faţa lui Irod!

Drept care îl duseră pe Mîntuitor în faţa lui Irod care şedea înconjurat de soldaţi cu chipuri aspre şi de oameni în armură. Aceştia rîseră de Iisus şi bătîndu-şi joc de el îl îmbrăcară într-o hlamidă frumoasă şi-l trimiseră înapoi la Pilat. Iar Pilat îi adună iarăşi pe preoţi şi pe oamenii din popor şi le zise:

— Nu văd cu ce a greşit omul acesta şi nici Irod nu-l găseşte vinovat. N-a făcut nimic să merite moartea.

Dar cei de faţă strigară:

— Ba da! Ba da! Să fie ucis!

Pilat se tulbură în adîncul inimii lui auzind pe oameni strigînd atît de tare împotriva lui Iisus Hristos. Şi nevasta lui visase toată noaptea visuri legate de asta şi-i trimise vorbă la judecătorie:

— Să n-ai de-a face cu omul acesta drept.

Aşa cum era obiceiul la sărbătoarea Paştelui să slobozească din închisoare vreun om închis, Pilat se strădui să-i convingă pe oameni să ceară eliberarea lui Iisus, dar cum ei erau foarte neştiutori şi pătimaşi şi preoţii îi îndemnaseră s-o facă, ei spuseră:

— Nu, nu, nu vrem să fie lăsat slobod. Sloboziţi-l pe Barabas şi răstigniţi-l pe acesta.

Barabas era un răufăcător care zăcea în temniţă pentru faptele sale şi era ameninţat să fie dat morţii.

Văzîndu-i pe oameni atît de porniţi împotriva lui Iisus, Pilat îl dădu pe mîna soldaţilor să fie pedepsit, adică bătut. Soldaţii îi împletiră o coroană de spini, i-o puseră pe cap şi-l îmbrăcară într-o hlamidă purpurie, şi-l scuipară, şi-l bătură, şi-i strigară:

— Trăiască Regele Iudeilor!

the crowd had called him the Son of David when he entered into Jerusalem. And they ill-used him in many cruel ways, but Jesus bore it patiently, and only said, 'Father! Forgive them! They know not what they do!'

Once more, Pilate brought Him out before the people, dressed in the purple robe and crown of thorns, and said, 'Behold the man!' They cried out, savagely, 'Crucify him! Crucify him!' So did the chief Priests and officers. 'Take him and crucify him yourselves,' said Pilate. 'I find no fault in him.' But, they cried out, 'He called himself the Son of God; and that, by the Jewish Law, is Death! And he called himself King of the Jews; and that is against the Roman Law, for we have no King but Cæsar, who is the Roman Emperor. If you let him go, you are not Cæsar's friend. Crucify him! Crucify him!'

When Pilate saw that he could not prevail with them, however hard he tried, he called for water, and washing his hands before the crowd, said, 'I am innocent of the blood of this just person.' Then he delivered Him to them to be crucified, and they, shouting and gathering round Him, and treating him (who still prayed for them to God) with cruelty and insult, took Him away.

*

Prin aceasta ei aminteau că mulțimea îl numise Fiul lui David atunci cînd intrase prima dată în Ierusalim. Și soldații se purtară rău cu El în fel și chip, însă Iisus îndură cu răbdare toate cruzimile lor și nu spuse decît atît:

— Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!

Încă o dată Pilat îl scoase dinaintea oamenilor îmbrăcat în hlamida purpurie și cu coroana de spini pe frunte și le spuse:

— Priviți-l pe acest om!

Oamenii strigară cu sălbăticie:

— Răstigniți-l! Răstigniți-l!

La fel strigau și marii preoți și diriguitori.

— N-aveți decît să-l luați voi și să-l răstigniți, zise Pilat. Eu nu-l găsesc vinovat în nici un fel.

Dar oamenii strigară:

— Și-a zis Fiul lui Dumnezeu — și asta după legea evreească înseamnă moarte. Și și-a mai zis Regele Evreilor și asta este împotriva legii romane, căci noi nu avem rege ci doar pe Cezar, care este Împăratul Romanilor. Dacă guvernatorul îl lasă slobod înseamnă că este împotriva lui Cezar. Răstigniți-l! Răstigniți-l!

Cînd Pilat văzu că nu-i poate înduplecа în nici un fel, cu toate strădaniile lui, ceru să i se aducă apă și, spălîndu-se pe mîini în fața mulțimii, spuse:

— Eu nu sînt vinovat de vărsarea sîngelui acestui om drept.

Și apoi îl dădu pe mîna evreilor ca să fie răstignit, iar aceștia țipînd și adunîndu-se în jurul lui și săvîrșind tot felul de cruzimi și lucruri de rușine împotriva lui Iisus, care încă se mai ruga lui Dumnezeu pentru ei, îl luară de acolo.

*

CHAPTER THE ELEVENTH

That you may know what the People meant when they said 'Crucify him!' I must tell you that in those times, which were very cruel times indeed (let us thank God and Jesus Christ that they are past!), it was the custom to kill people who were sentenced to Death, by nailing them alive on a great wooden cross, planted upright in the ground, and leaving them there, exposed to the sun and wind and day and night, until they died of pain and thirst. It was the custom too, to make them walk to the place of execution, carrying the cross piece of wood to which their hands were to be afterwards nailed; that their shame and suffering might be the greater.

Bearing his cross upon his shoulder, like the commonest and most wicked criminal, our blessed Saviour, Jesus Christ, surrounded by the persecuting crowd, went out of Jerusalem to a place called in the Hebrew language, Golgotha; that is, the place of a scull. And being come to a hill called Mount Calvary, they hammered cruel nails through his hands and feet and nailed him on the Cross, between two other crosses, on each of which a common thief was nailed in agony. Over His head, they fastened this writing: 'Jesus of Nazareth, the King of the Jews' — in three languages: in Hebrew, in Greek, and in Latin.

Meantime, a guard of four soldiers, sitting on the ground, divided His clothes (which they had taken off) into four parcels for themselves, and cast lots for His coat, and sat there, gambling and talking, while He

CAPITOLUL AL UNSPREZECELEA

Ca să înțelegeți mai bine vorba aceasta pe care o spuneau oamenii „răstigniți-l", trebuie să vă spun că pe vremea aceea, și era o vreme de-a dreptul sălbatică, (să mulțumim lui Dumnezeu și lui Iisus Hristos că asemenea vremuri au trecut) era obiceiul să-i omoare pe cei osîndiți la moarte bătîndu-i de vii în cuie pe o cruce mare de lemn înfiptă drept în pămînt și să-i lase acolo în bătaia soarelui și a vîntului zi și noapte pînă cînd mureau de durere și de sete. De asemenea, era obiceiul să-i pună să meargă pînă la locul de execuție, locul supliciului, cum se spune, cărînd acea cruce mare de lemn de care aveau să fie bătute apoi cuie în mîinile lor. Asta pentru a le spori încă și mai tare rușinea și suferința.

În timp ce căra pe umeri crucea ca cel mai mare ticălos și cel mai de rînd criminal, binecuvîntatul nostru Iisus Hristos înconjurat de mulțimea care se strînse împotriva Lui, ieși din Ierusalim spre un loc care în limba evreilor se numește Golgota, ceea ce înseamnă „Locul căpățînii", și ajungînd la un deal căruia i se zice „Muntele Calvarului", bătură fără cruțare cuie prin mîinile și picioarele lui Iisus și-l înțepeniră pe cruce între alte două cruci pe care fusese răstignit cîte un hoț de rînd. Iar deasupra capului Mîntuitorului scriseră: „Iisus Nazarineanul, Regele Iudeilor" în trei limbi: ebraica, greaca și latina.

Între timp, o gardă de patru soldați așezați pe jos împărțeau hainele pe care le smulseseră de pe Mîntuitor, în patru pachete pentru ei și traseră la sorți hlamida și rămaseră acolo jucînd zaruri și sporovăind în timp ce

suffered. They offered him vinegar to drink, mixed with gall; and wine, mixed with myrrh; but he took none. And the wicked people who passed that way, mocked him, and said, 'If Thou be the Son of God, come down from the Cross.' The Chief Priests also mocked Him, and said, 'He came to save Sinners. Let him save himself!' One of the thieves, too, railed at him in his torture, and said, 'If Thou be Christ, save thyself and us.' But the other Thief, who was penitent, said, 'Lord! Remember me when Thou comest into Thy Kingdom!' And Jesus answered, 'To-day, thou shalt be with me in Paradise.'

None were there, to take pity on Him, but one disciple and four women. God blessed those women for their true and tender hearts! They were, the mother of Jesus, his mother's sister, Mary, the wife of Cleophas, and Mary Magdalene who had twice dried his feet upon her hair. The disciple was he whom Jesus loved — John, who had leaned upon his breast and asked him which was the Betrayer. When Jesus saw them standing at the foot of the Cross, He said to his mother that John would be her son, to comfort her when He was dead; and from that hour John was as a son to her, and loved her.

At about the sixth hour, a deep and terrible darkness came over all the land, and lasted until the ninth hour, when Jesus cried out, with a loud voice, 'My God, My God, why hast Thou forsaken me!' The soldiers, hearing him, dipped a sponge in some vinegar, that was standing

El se chinuia. Îi dădură să bea oțet cu fiere și vin amestecat cu mirt, dar El nu bău nici una nici alta, iar ticăloșii care trecură pe acolo îl batjocorîră spunînd:

— Dacă ești cu adevărat Fiul lui Dumnezeu dă-te jos de pe cruce.

Tot așa îl batjocorîră și marii preoți spunînd:

— A venit să-i mîntuiască pe păcătoși. Acum să se mîntuiască pe sine!

Chiar și unul dintre hoții răstigniți rîse de chinurile Mîntuitorului și spuse:

— Dacă ești într-adevăr Hristos, atunci mîntuiește-te pe tine și mîntuiește-ne și pe noi.

Dar celălalt hoț care se căia spuse:

— O, Doamne, adu-ți aminte de mine cînd voi ajunge în împărăția Ta!

Iar Iisus răspunse:

— Chiar azi vei fi împreună cu mine în rai.

Nu erau acolo să-l jelească decît unul dintre ucenici și patru femei. Dumnezeu le binecuvîntă pe femeile acelea pentru inima lor cinstită și blîndă. Ele erau mama lui Iisus, sora mamei Lui numită tot Maria, altă Marie nevasta lui Cleopa și Maria Magdalena care de două ori îi șterse picioarele cu părul ei. Ucenicul era cel pe care-l iubea Iisus cel mai mult — Ioan — acela care își lăsase capul pe pieptul Mîntuitorului și-l întrebase care dintre ei îl va trăda. Cînd Iisus îi văzu stînd la picioarele crucii îi zise mamei sale că Ioan o să fie fiul ei care să-i aducă mîngîiere după moartea Lui. Și din ceasul acela Ioan ajunse fiul Mariei și o îndrăgi mult.

Cam pe la al șaselea ceas se lăsă o beznă adîncă și îngrozitoare asupra pămîntului care ținu pînă la ceasul al nouălea, și atunci Iisus strigă tare și răspicat:

— O, Doamne Dumnezeul meu, de ce m-ai părăsit?

Iar soldații auzindu-l înmuiară un burete în niște oțet care se afla acolo și înfigîndu-l în vîrful unei trestii lungi

there, and fastening it to a long reed, put it up to His Mouth. When he had received it, He said, 'It is finished!' And crying, 'Father! Into thy hands, I commend my Spirit!' — died.

Then, there was a dreadful earthquake; and the great wall of the Temple cracked; and the rocks, were rent asunder. The guard, terrified at these sights, said to each other, 'Surely this was the Son of God!' — And the People who had been watching the cross from a distance (among whom were many women) smote upon their breasts, and went, fearfully and sadly, home.

The next day, being the Sabbath, the Jews were anxious that the Bodies should be taken down at once, and made that request to Pilate. Therefore some soldiers came, and broke the legs of the two criminals to kill them; but coming to Jesus, and finding Him already dead, they only pierced his side with a spear. From the wound, there came out, blood and water.

There was a good man named Joseph of Arimathea, a Jewish city — who believed in Christ, and going to Pilate privately (for fear of the Jews) begged that he might have the body. Pilate consenting, he and one Nicodemus, rolled it in linen and spices — it was the custom of the Jews to prepare bodies for burial in that way — and buried it in a new tomb or sepulchre, which had been cut out of a rock in a garden near to the place of Crucifixion, and where no one had ever yet been buried. They then rolled a great stone to the mouth of the sepulchre, and left Mary Magdalene, and the other Mary, sitting there, watching it.

The Chief Priests and Pharisees remembering that Jesus Christ had said to his disciples that He would rise from the grave on the third day after His death,

i-l duseră la gură. Cînd îl primi Mîntuitorul spuse:

— Acum s-a sfîrşit. Şi strigînd: Tată, în mîinile Tale îmi încredinţez duhul! muri.

Atunci se stîrni un îngrozitor cutremur de pămînt. Se crăpă catapeteasma templului, pînă şi stîncile se despicară. Paznicii, speriaţi la vederea acestor lucruri, îşi spuseră între ei:

— Fără doar şi poate acesta a fost Fiul lui Dumnezeu.

Iar oamenii care priveau crucea din depărtare, printre ei aflîndu-se şi multe femei, se bătură cu pumnii în piept şi plecară trişti şi speriaţi spre casă.

A doua zi fiind zi de Sabat, evreii abia aşteptau ca trupurile să fie coborîte odată de pe cruce şi îi făcură această rugăminte lui Pilat. Aşadar, veniră nişte soldaţi şi le frînseră oasele de la picioare celor doi criminali ca să-i ucidă. Însă ajungînd la Iisus şi văzînd că el a şi murit nu făcură decît să-l înţepe în coaste cu suliţa. Din rană curse sînge şi apă.

Se afla pe acolo un om de treabă numit Iosif din Arimatea, un oraş evreesc din apropiere, care credea în Hristos şi ducîndu-se în taină la Pilat — de teama evreilor — îl rugă să-i dea lui trupul lui Hristos. Cum Pilat încuviinţă, Iosif din Arimatea şi cu un altul numit Nicodim, înveliră trupul Mîntuitorului cu pînză şi mirodenii — aşa era obiceiul evreilor să pregătească trupul pentru înmormîntare — şi-l îngropară într-un mormînt nou care fusese săpat în stîncă într-o grădină din preajma locului răstignirii unde nu mai fusese îngropat nimeni pînă atunci şi apoi împinseră un bolovan mare de piatră peste gura mormîntului şi o lăsară acolo pe Maria Magdalena cu cealaltă Marie ca să vegheze.

Amintindu-şi marii preoţi şi fariseii că Iisus le spusese ucenicilor că se va înălţa din mormînt în cea de-a treia zi după moarte, se duseră la Pilat şi-l rugară să păzească bine mormîntul pînă în ziua aceea ca nu cumva să vină

went to Pilate and prayed that the Sepulchre might be well taken care of until that day, lest the disciples should steal the Body, and afterwards say to the people that Christ was risen from the dead. Pilate agreeing to this, a guard of soldiers was set over it constantly, and the stone was sealed up besides. And so it remained, watched and sealed, until the third day, which was the first day of the week.

When that morning began to dawn, Mary Magdalene and the other Mary, and some other women, came to the Sepulchre, with some more spices which they had prepared. As they were saying to each other, 'How shall we roll away the stone?' the earth trembled and shook, and an angel, descending from Heaven, rolled it back, and then sat resting on it. His countenance was like lightning, and his garments were white as snow; and at sight of him, the men of the guard fainted away with fear, as if they were dead.

Mary Magdalene saw the stone rolled away, and waiting to see no more, ran to Peter and John who were coming towards the place, and said, 'They have taken away the Lord and we know not where they have laid him!' They immediately ran to the Tomb, but John, being the faster of the two, outran the other, and got there first. He stooped down, and looked in, and saw the linen clothes in which the body had been wrapped, lying there; but he did not go in. When Peter came up, he went in, and saw the linen clothes lying in one place, and a napkin that had been bound about the head, in another. John also went in, then, and saw the same things. Then they went home, to tell the rest.

But Mary Magdalene remained outside the sepulchre, weeping. After a little time, she stooped down, and looked in, and saw Two angels, clothed in white, sitting where the body of Christ had lain. These said to her,

ucenicii şi să-i fure trupul şi după aceea să spună oamenilor că Hristos a înviat din morţi. Pilat învoindu-se, se puse o gardă de soldaţi care să stea tot timpul la mormînt şi se puse şi o pecete pe bolovanul de piatră. Şi aşa rămase păzit şi pecetluit pînă a treia zi care era prima zi a săptămînii următoare.

Cînd se iviră zorile acestei zile Maria Magdalena şi cealaltă Marie şi alte femei veniră la mormînt aducînd alte mirodenii pe care le pregătiseră şi tocmai cînd cele două femei se întrebau cum să dea la o parte bolovanul, pămîntul se cutremură şi se zgudui puternic şi un înger coborî din cer, rostogoli într-o parte bolovanul şi apoi se aşeză pe el. Faţa lui era ca un fulger, iar veşmintele îi erau albe ca zăpada. Îl văzură şi paznicii care stăteau de gardă, leşinară de frică de parcă ar fi fost morţi.

Maria Magdalena văzu cum e dată la o parte lespedea şi nemai aşteptînd să vadă ce se întîmplă alergă la Petru şi la Ioan care se apropiau de locul cu pricina şi le spuse:

— L-au luat pe Mîntuitor şi nu ştim unde l-au ascuns.

Alergară cu toţii de îndată la mormînt dar Ioan fiind mai iute de picior ajunse primul acolo. Se aplecă, se uită înăuntru şi văzu giulgiul în care fusese aşezat trupul Mîntuitorului. Însă nu coborî în mormînt. Veni apoi Petru care coborî şi văzu giulgiul zăcînd într-o parte şi în altă parte şervetul în care fusese învelit capul Mîntuitorului. Atunci coborî şi Ioan în mormînt şi văzu acelaşi lucru. Apoi se întoarseră acasă ca să le spună şi celorlalţi.

Dar Maria Magdalena rămase lîngă mormînt, plîngînd. După puţină vreme se aplecă, se uită înăuntru şi văzu doi îngeri îmbrăcaţi în alb aşezaţi acolo unde zăcuse trupul Mîntuitorului. Îngerii spuseră:

— Femeie, de ce plîngi?

Ea răspunse:

— Pentru că l-au luat de aici pe Domnul Dumnezeul

'Woman, why weepest Thou? She answered, 'Because they have taken away my Lord, and I know not where they have laid him.' As she gave this answer, she turned round, and saw Jesus standing behind her, but did not then know Him. 'Woman,' said He, 'Why weepest Thou? what seekest thou?' She, supposing Him to be the gardener, replied, 'Sir! If thou hast borne my Lord hence, tell me where thou hast laid him, and I will take him away.' Jesus pronounced her name, 'Mary!' Then she knew him, and starting, exclaimed, 'Master!' — 'Touch me not,' said Christ; 'for I am not yet ascended to my father; but go to my disciples, and say unto them I ascend unto my Father, and your Father; and to my God, and to your God!'

Accordingly, Mary Magdalene went and told the Disciples that she had seen Christ, and what He had said to her; and with them she found the other women whom she had left at the sepulchre when she had gone to call those two disciples, Peter and John. These women told her and the rest, that they had seen at the Tomb, two men in shining garments, at sight of whom they had been afraid, and had bent down, but who had told them that the Lord was risen; and also that as they came to tell this, they had seen Christ, on the way, and had held him by the feet and worshipped Him. But these accounts seemed to the apostles at that time as idle tales, and they did not believe them.

The soldiers of the guard too, when they recovered from their fainting-fit, and went to the chief Priests to tell them what they had seen, were silenced with large sums of money, and were told by them to say that the disciples had stolen the Body away while they were asleep.

But it happened that on that same day, Simon and

meu și nu știu unde l-au ascuns.

Cînd dădu ea acest răspuns se întoarse și-l văzu pe Iisus stînd în picioare în spatele ei, dar ea nu-l recunoscu.

— Femeie, îi spuse Iisus, de ce plîngi? Ce cauți?

Crezînd că e grădinarul, Maria Magdalena răspunse:

— Domnule, dacă dumneata l-ai luat de aici pe Dumnezeul meu spune-mi unde l-ai ascuns că vreau să-l iau eu!

Atunci Iisus o strigă pe nume:

— Maria!

Abia atunci îl cunoscu ea și strigă:

— Învățătorule!

— Nu mă atinge, îi spuse însă Iisus, căci nu m-am înălțat încă la Tatăl meu. Du-te la ucenicii mei și spune-le că acum mă înalț la Tatăl Ceresc care nu e numai Tatăl meu ci și al vostru.

Ca atare, Maria Magdalena se duse și le spuse ucenicilor că l-a văzut pe Hristos și tot ce-i spusese el și alături de ei găsi și pe celelalte femei pe care le lăsase la mormînt cînd plecase să-i cheme pe cei doi ucenici Petru și Ioan. Femeile acestea îi spuseră ei și celorlalți că la mormînt văzuseră doi bărbați în veșminte strălucitoare a căror înfățișare le umpluse de frică și le făcuse să se aplece, dar cei doi bărbați le spuseseră că Dumnezeu s-a înălțat din mormînt și că ei au venit să spună acest lucru, că l-au văzut pe Hristos pe drum și că i s-au ploconit la picioare și i s-au închinat. Însă aceste spuse li se părură ucenicilor ca fiind doar vorbe de clacă și nu le crezură.

Dar și oștenii care făcuseră de pază după ce-și reveniră după leșinul în care căzuseră merseră la marii preoți ca să le spună ce-au văzut, numai că aceștia le cumpărară tăcerea cu bani grei spunîndu-le că ucenicii au furat trupul Mîntuitorului în timp ce dormeau ei.

Însă întîmplarea a făcut ca tot în ziua aceea Simon

Cleopas—Simon one of the twelve apostles, and Cleopas one of the followers of Christ were walking to a village called Emmaus, at some little distance from Jerusalem, and were talking, by the way, upon the death and Resurrection of Christ, when they were joined by a stranger, who explained the Scriptures to them, and told them a great deal about God, so that they wondered at his knowledge. As the night was fast coming on when they reached the village, they asked this stranger to stay with them, which he consented to do. When they all three sat down to supper, he took some bread, and blessed it, and broke it, as Christ had done at the Last Supper. Looking on him in wonder, they found that his face was changed before them, and that it was Christ himself; and as they looked on him, he disappeared.

They instantly rose up, and returned to Jerusalem, and finding the disciples sitting together, told them what they had seen. While they were speaking, Jesus suddenly stood in the midst of all the company, and said, 'Peace be unto ye!' Seeing that they were greatly frightened, he shewed them his hands and feet; and invited them to touch Him; and, to encourage them and give them time to recover themselves, he ate a piece of broiled fish and a piece of honeycomb before them all.

But Thomas, one of the Twelve Apostles, was not there, at that time; and when the rest said to him afterwards, 'We have seen the Lord!' he answered, 'Except I shall see in his hands the print of the nails, and thrust my hand into his side, I will not believe!' At that moment, though the doors were all shut, Jesus again appeared, standing among them, and said, 'Peace be unto you!' Then he said to Thomas, 'Reach hither

și cu Cleopa — Simon, adică unul din cei doisprezece ucenici și Cleopa — unul dintre însoțitorii lui Hristos, se aflau în drum spre un sat numit Emaus, nu prea departe de Ierusalim și în vreme ce mergeau vorbeau despre moartea și învierea lui Hristos, cînd li se alătură un necunoscut care le explică tîlcul Sfintei Scripturi și le vorbi mult despre Dumnezeu și ei se minunară de cunoștințele lui. Cum noaptea se lăsa repede, tocmai cînd ajungeau ei în sat, îl rugară pe acest străin să rămînă cu ei și el consimți. Cînd se așezaseră toți trei la cină, el luă puțină pîine, o binecuvîntă și o frînse așa cum făcuse și Iisus Hristos la Cina-cea-de-Taină. Privindu-l cu uimire își dădură seama că fața lui s-a schimbat chiar acolo în preajma lor și că era însuși Mîntuitorul, dar cînd se uitară mai bine la el se făcu nevăzut.

Simon și Cleopa se ridicară deîndată și se întoarseră la Ierusalim și găsindu-i pe ucenici adunați laolaltă le spuseră ce-au văzut. În timp ce vorbeau deodată apăru Iisus chiar în mijlocul lor și le spuse:

— Pace vouă!

Văzînd cît de speriați sînt, le arătă mîinile și picioarele și-i chemă să-l atingă și ca să le mai treacă spaima, să-i ajute să-și revină mîncă împreună cu ei un pește fript și o bucată dintr-un fagure, în văzul tuturor.

Iar Toma, unul dintre cei doisprezece ucenici nu era acolo în vremea aceea și cînd pe urmă ceilalți îi spuseră „l-am văzut pe Domnul și Stăpînul nostru", el răspunse:

— Pînă cînd nu-i voi vedea în palmă urma cuielor și nu-i voi înfige degetul în coastă, nu voi crede.

Tocmai atunci, cu toate că ușile erau închise bine, apăru din nou Iisus stînd în mijlocul lor și le spuse:

— Pace vouă!

Apoi, adresîndu-se lui Toma zise:

— Întinde-ți încoace degetul și privește-mi mîinile.

thy finger, and behold my hands; and reach hither thy hand, and thrust it into my side; and be not faithless, but believing.' And Thomas answered, and said to Him, 'My Lord and my God!' Then said Jesus, 'Thomas, because thou hast seen me, thou hast believed. Blessed are they that have not seen me, and yet have believed.'

After that time, Jesus Christ was seen by five hundred of his followers at once, and He remained with others of them forty days, teaching them, and instructing them to go forth into the world, and preach His gospel and religion: not minding what wicked men might do to them. And conducting his disciples at last, out of Jerusalem as far as Bethany, he blessed them, and ascended in a cloud to Heaven, and took His place at the right hand of God. And while they gazed into the bright blue sky where He had vanished, two white-robed angels appeared among them, and told them that as they had seen Christ ascend to Heaven, so He would one day come descending from it, to judge the World.

When Christ was seen no more, the Apostles began to teach the People as He had commanded them. And having chosen a new apostle, named Matthias, to replace the wicked Judas, they wandered into all countries, telling the People of Christ's Life and Death — and of His Crucifixion and Resurrection — and of the Lessons He had taught — and baptizing them in Christ's name. And through the power He had given them they healed the sick, and gave sight to the Blind, and speech to the Dumb, and Hearing to the Deaf, as he had done. And Peter being thrown into Prison, was delivered from it, in the dead of night by an angel: and once, his words before God caused a man named

Întinde mîna și înfige-o în coasta mea și nu mai fii necredincios ci credincios.

Iar Toma răspunse:

— Stăpîne și Dumnezeul meu!

Iar atunci Iisus răspunse:

— Toma, pentru că m-ai văzut ai crezut. Fericiți cei care nu m-au văzut și totuși au crezut.

După aceea Iisus fu văzut deodată de cinci sute dintre cei ce-l urmau și rămase împreună cu alții dintre ei vreme de patruzeci de zile dîndu-le învățături, spunîndu-le cum să meargă mai departe în lume să predice Evanghelia și religia lui fără să le pese ce-ar putea să le facă oamenii ticăloși. Și conducîndu-i la urmă pe ucenici afară din Ierusalim pînă în Betania îi binecuvîntă și apoi se înălță într-un nor la cer și-și luă locul la dreapta Tatălui Ceresc. Și în timp ce ei priveau cerul albastru strălucitor unde se făcuse el nevăzut doi îngeri înveșmîntați în alb apărură printre ei și le spuseră că tot așa cum l-au văzut pe Hristos înălțîndu-se la cer într-o bună zi o să-l vadă coborînd pe pămînt pentru a judeca lumea.

Cînd nu-l mai văzură pe Hristos, ucenicii începură să-i învețe pe oameni așa cum le poruncise El și alegînd un alt ucenic, și anume Matia, ca să-l înlocuiască pe ticălosul de Iuda, se răspîndiră prin toate țările vorbindu-le oamenilor despre viața și moartea lui Iisus Hristos, despre răstignirea și învierea Lui, despre lecțiile pe care le învățaseră de la El, și-i botezară pe oameni în numele lui Hristos. Și prin puterea pe care le-o dăduse El îi vindecară pe cei bolnavi, le redară vederea orbilor și vorbirea muților și auzul surzilor, așa cum făcuse și El. Iar Petru care fu aruncat într-o temniță fu izbăvit de acolo în toiul nopții de către un înger. Iar odată cuvintele în fața lui Dumnezeu îl făcură pe un om numit Anania și pe soția lui Safira care spuseseră o

Ananias, and his wife Sapphira, who had told a lie, to be struck down dead, upon the Earth.

Wherever they went, they were persecuted and cruelly treated; and one man named Saul who had held the clothes of some barbarous persons who pelted one of the Christians named Stephen, to death with stones, was always active in doing them harm. But God turned Saul's heart afterwards; for as he was travelling to Damascus to find out some Christians who were there, and drag them to prison, there shone about him a great light from Heaven; a voice cried, 'Saul, Saul, why persecutest thou me!' and he was struck down from his horse, by an invisible hand, in sight of all the guards and soldiers who were riding with him. When they raised him, they found that he was blind; and so he remained for three days, neither eating nor drinking, until one of the Christians (sent to him by an angel for that purpose) restored his sight in the name of Jesus Christ. After which, he became a Christian, and preached, and taught, and believed, with the Apostles, and did great service.

They took the name of Christians from Our Saviour Christ, and carried crosses as their sign, because upon a cross He had suffered Death. The religions that were then in the world were false and brutal, and encouraged men to violence. Beasts, and even men, were killed in the Churches, in the belief that the smell of their blood was pleasant to the Gods — there were supposed to be a great many Gods — and many most cruel and disgusting ceremonies prevailed. Yet, for all this, and though the Christian Religion was such a true, and kind, and good one, the Priests of the old Religions long persuaded the people to do all possible hurt to the Christians; and Christians werehanged, beheaded,

minciună să cadă morţi pe loc loviţi de trăznet.

Oriunde se duceau ucenicii aveau parte doar de cruzimi şi de persecuţii. Şi un om numit Saul, care păstrase hainele unor barbari ce pe vremuri îl bătuseră cu pietre pe un creştin numit Ştefan, era parcă cel mai activ în aceste îndeletniciri rele. Dar mai tîrziu Dumnezeu i-a schimbat inima lui Saul pentru că, în timp ce călătorea spre Damasc pentru a descoperi pe nişte creştini aflaţi acolo şi a-i trimite în temniţă, deasupra lui străluci o lumină puternică din cer şi un glas strigă:

— Saul, Saul, de ce mă prigoneşti?

Şi Saul fu dat jos de pe cal de o mînă nevăzută sub ochii tuturor paznicilor şi ai oştenilor care călăreau alături de el. Cînd îl ridicară de jos văzură că e orb şi aşa rămase vreme de trei zile fără a mînca şi fără a bea, pînă cînd unul dintre creştinii trimişi la el de un înger tocmai pentru aceasta îi dădu la loc vederea în numele lui Iisus Hristos. După aceea Saul se creştină şi predică şi răspîndi învăţătura şi crezu împreună cu ucenicii făcînd mari servicii tuturor. Ei îşi luară numele de creştini de la Mîntuitorul nostru Hristos şi purtau cruce drept semn al lor pentru că pe o cruce murise El. Religiile care erau pe atunci răspîndite în lume erau neadevărate şi sălbatice şi îi încurajau pe oameni să fie violenţi. În biserici se omorau animale, chiar şi oameni erau jertfiţi în credinţa că mirosul sîngelui lor ar fi plăcut pentru zei (aşa credeau ei că sînt foarte mulţi zei) şi se ţineau datini dintre cele mai crude şi mai dezgustătoare şi cu toate că religia creştină era atît de adevărată şi de bună şi de blîndă, preoţii vechilor religii multă vreme îi convinseră pe oameni să facă tot ce pot pentru a-i răni pe creştini. Creştinii erau spînzuraţi, decapitaţi, arşi de vii, îngropaţi de vii sau devoraţi de fiare sălbatice în amfiteatre şi arene spre distracţia

The Life of Our Lord *by Charles Dickens*
is for the first time published
in Romanian, translated by Andrei Bantaş,
thanks to the Mondero Publishing House.
The printing and binding are the work
of "Crişana" Printing House in Oradea,
under the direction of dipl. Eng. Vladimir Kagan
and of dipl. Eng. Rozalia Farkas.
Editor: Maria Mergheru
Lay-out: Dan Iacobescu

The Life of Our Lord *de Charles Dickens*
apare pentru prima oară, în limba română,
în traducerea lui Andrei Bantaş,
datorită Editurii Mondero.
Tiparul a fost executat
la Întreprinderea Poligrafică „Crişana" din Oradea,
sub îndrumarea ing. Vladimir Kagan şi ing. Rozalia Farkas.
Redactor: Maria Mergheru
Tehnoredactor: Dan Iacobescu

Format: 16/61×86. Nr. de coli: 7.
Apariţia: 1990. Tirajul: 80 000 ex.
C-da. nr. 288/1990.

PRINTED IN ROMANIA